

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TAGTV001

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Német nyelvi közösségek Európában és a nyelvpolitika alapkérdései (magyar és német nyelven)

3. A tantárgy megnevezése (angolul): German language communities in Europe and basic issues of language policy

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Anglisztika és Germanisztika Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Berzeviczy Klára, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy elsődleges célja, hogy a német nyelvnek a múltban és a jelenben betöltött nemzetközi szerepét megismertesse a hallgatókkal, még pedig a nyelvpolitika fogalmi és elméleti hátterében. A német nyelv a VIII. századtól a XX. század közepéig a legtöbb európai kultúrára erős hatást gyakorolt, és az újkor óta szinte minden kontinensen jelen van. A német jelenleg az EU-nak a legtöbb beszélő által beszélt nyelve és Németország jelentősége miatt globális szereppel is bír. A kurzus résztvevői megismerkednek a német nyelvnek a zárt német nyelvterületen kívül játszott szerepével, befolyásával is. A német nyelv példáján keresztül pedig ismereteket

szereznek olyan szociolingvisztikai ill. nyelvpolitikai fogalmakról, mint nyelvtervezés, nyelvi érintkezések, nyelvcsere, többnyelvűség, nyelvi kisebbségek stb.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The primary aim of the course is to familiarise students with the international role of German in the past and present, against the conceptual and theoretical background of language policy. German had a strong influence on most European cultures from the 8th to the mid-20th century and has been present on almost every continent since the modern era. German is now the most widely spoken language in the EU and, because of Germany's importance, has a global role. Participants in this course will also learn about the role and influence of German outside the closed German-speaking world. Through the example of the German language, they will also gain knowledge of sociolinguistic and language policy concepts such as language planning, language contacts, language exchange, multilingualism, linguistic minorities, etc.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Tájékozott az általa oktatott német nyelv tanításának európai helyzetéről. Ismeri a nyelvtudományi, szociolingvisztikai, nyelvpolitikai kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát. Rendelkezik azon kvalitásokkal, interdiszciplináris képességekkel, amelyek révén a német nyelv és kultúra oktatását annak a magyar nyelvvel és kultúrával való kölcsönhatása tükrében tudja végezni, helyesen értelmezve e kölcsönhatás céljait. Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

Képességei

Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Attitűdje

Kiemelt jelentőségűnek tartja a magyar és német nyelv, kultúra, történelem, valamint társadalmi folyamatok egymásra való hatásainak elemzését, a tanulók számára ezekről helyes értelmezés adását a magyar kultúra és nemzeti érdekek elsődlegességének szem előtt tartása mellett. Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Célja, hogy tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelje.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Is familiar with the state of teaching German in Europe. He/she is familiar with the latest research findings and methodology in linguistics, sociolinguistics and language policy. He/she has the qualities and interdisciplinary skills to teach German language and culture in the context of its interaction with Hungarian language and culture,

correctly interpreting the aims of this interaction. Is familiar with the development of the concepts conveyed by the subject of German, taking into account the age specificities of the learners and their role in the development of the learners' conceptual framework.

Capabilities:

Is capable of search, review and interpret literature relevant to the specific research topic of the profession, to plan and implement own professional development, to reflect on classroom and other experiences, to constantly renew professionally and linguistically. Is capable of interpret and use socio-cultural phenomena that affect learners' opportunities and their life in and out of school. Is capable of educate pupils to accept local, national and universal human values. Is capable of synthesise the competences developed in the teaching of subjects.

apply knowledge of the basics of language history to language teaching. Is capable of mediate between cultures and develop intercultural competence. Is capable of correctly interpret and convey the interrelationship between Hungarian and German culture and social processes in the historical and contemporary context, in particular from the perspective of Hungarian society and nation. Is capable of make and convey connections between concepts, theories and facts in the disciplines appropriate to the German language.

Attitude:

His/her personal attitude is characterized by attaching particular importance to the analysis of the impact of Hungarian and German language, culture, history and social processes on each other, and by providing students with a correct interpretation of these, while keeping in mind the primacy of Hungarian culture and national interests. His/her personal attitude is characterized by considering it important to develop tolerance towards nationalities. His/her personal attitude is characterized by educating the students to respect the opinions and values of others.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A nyelvpolitika mint tudományág, A nyelvpolitika főbb érvényesülési területei és alapfogalmai. Nyelvi tervezés. Státusztervezés, korpusztervezés és a velük kapcsolatos főbb szociolingvisztikai fogalmak (Language policy as a discipline, The main areas and basic concepts of language policy. Language planning. Status planning, corpus planning and related key sociolinguistic concepts.);

12.2. A státusztervezés a múltban: német, mint hivatalos nyelv ill. mint a tudományok nyelve a 19. században. (Status planning in the past: German as an official language and as a language of science in the 19th century.);

12.3. Státusztervezés a jelenben: az EU nyelvpolitikája, nyelvi jogok, az EU hivatalos és munkanyelvei, a német nyelv státusza az EU nyelvei között. (Status planning in the present: language policy of the EU, language rights, official and working languages of the EU, status of German among EU languages.);

- 12.4. A német nyelvterület, a német mint hivatalos és anyanyelv Európában .
(German as a language area, German as an official and mother tongue in Europe.);
- 12.5. A korpusztervezés megnyilvánulási formái: nyelvművelés, nyelvápolás és nyelvkritika. (Manifestations of corpus planning: language teaching, language care and language criticism.);
- 12.6. Nyelvápolás a német nyelv vonatkozásában a múltban: nyelvi purizmus.
(Language care in relation to German in the past: linguistic purism.);
- 12.7. Nyelvi tudatosság a jelenben a német nyelv vonatkozásában: politikai korrektség, feminista és gendersemleges nyelvhasználat. (Language awareness in the present in relation to German: political correctness, feminist and gender-neutral language use.);
- 12.8. Státusz-és korpusztervezés Svájc példáján keresztül. (Status and corpus planning through the example of Switzerland.);
- 12.9. A kettéosztott Németország nyelvpolitikája. (Language policy in a divided Germany.);
- 12.10. A két- és többnyelvűség a német nyelv vonatkozásában. (Bilingualism and multilingualism in German.);
- 12.11. Nyelv és nemzet, nemzetiségek, kisebbségek és nyelveik. (Language and nation, nationalities, minorities and their languages.);
- 12.12. Nyelvi érintkezés, nyelvvesztés, nyelvcseré. (Language contact, language loss, language exchange.);
- 12.13. A német mint kisebbségi nyelv Európában, tengerentúli német nyelvszigetek (Amerika, Afrika, Ausztrália). (German as a minority language in Europe, overseas German-speaking islands (America, Africa, Australia).);
- 12.14. Magyarországi németek és nyelvük. (The german minority in Hungary and their language.);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 előadáson jelen kell lennie a hallgatóknak, a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az előadásokról a félév végére a tematikában szereplő témák egyikéből egy referátumot kell készítenie, amit a vizsga alkalmával szóban be kell mutatnia.

Az egyéni tanrendben lévő hallgatók az előadás látogatása alól mentesülnek.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes

tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Minden hallgatónak a félév során meg kell írnia beugró jelleggel egy legalább elégséges érdemjegyű zárthelyi dolgozatot, ami az aláírás és a vizsgára bocsájtás feltétele. A félév végén mindenki szóbeli vizsgát tesz, aminek eredménye a vizsgajegy.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok (zárthelyi) megírása.

16.2. Az értékelés:

A vizsgajegy megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott félévközi zárthelyi megírása valamint a szóbeli vizsga jegye.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kiss, Jenő: Társadalom és nyelvhasználat. (VIII. fej.), Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2002. ISBN: 963-186-816-8;
2. Wardhaugh, Roland: Szociolingvisztika. , Osiris, Budapest 2005. ISBN: 963-379-046-8;
3. Cseresnyési, László: Nyelvek és stratégiák. Avagy a nyelv antropológiája., Tinta Könyvkiadó, Budapest 2014. ISBN: 9789637094026;
4. Mollay, Károly: Német- magyar nyelvi érintkezések a XVI. Század végéig. , Akadémiai Kiadó, Budapest 1982. ISBN: 963-05-286-3;
5. Crystal, David: A nyelv enciklopédiája. (61. fej. Nyelvi tervezés), Osiris, Budapest 2003. ISBN: 963-389-481-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Ammon, Ulrich: Die Stellung der deutschen Sprache in der Welt. , De Gruyter, Berlin / New York 2014. ISBN: 9783110393187;
2. Ammon, Ulrich: Ist Deutsch noch internationale Wissenschaftssprache? Englisch auch für Lehre an den deutschsprachigen Hochschulen. , De Gruyter, Berlin / New York 1998. ISBN: 9783110161496;
3. Helbig, Gerhart. u.a. (Hgg.): Deutsch als Fremdsprache, ein internationales Handbuch., De Gruyter, Berlin / New York 2001. ISBN: 9783110135954;
4. Kramsch, Claire: Wem gehört die deutsche Sprache?, In: Jahrbuch DaF 23/1997. Iudicium, 329-347 o., München 1997. ISBN: 978-3891291597;

5. Stark, Franz: Faszination Deutsch – die Wiederentdeckung einer Sprache für Europa., Langen-Müller, München 1993. ISBN: 978-3784424422;

Budapest, 2024

Dr. Berzeviczy Klára, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TAGTV002

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Német nyelvtan újrakezdőknek

3. A tantárgy megnevezése (angolul): German grammar for new beginners

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Anglisztika és Germanisztika Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Berzeviczy Klára, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A szeminárium célja a hallgatók német leíró nyelvtani tudásának, melyet a képzés első két félévében a Szófajok a német nyelvtanban, illetve a Német nyelvi struktúrák a gyakorlatban tanegységek során szereztek meg, felfrissítése és rendszerezése a 9. félévben, a gyakorló tanítás előtt. A szemináriumi középpontjában azok a nyelvtani jelenségek állnak, amelyek pontos ismerete az általános iskolai és középiskolai német nyelvtanítás során (a KER-szint A1-B2-es szintjén) elengedhetetlen. A szeminárium során fontos hangsúlyt kap a főnév- és melléknévragozás, az igeidők, igemódok, igenemek és módbeli segédigék. Ezen kívül az alá- és mellérendelő mondatok, kötőszavaik, az egyes mondatrészek szórendje, a határozói mellékmondatok, a vonatkozó mellékmondatok és zu + Infinitives szerkezetek. A szeminárium során a hallgatók tudását rengeteg gyakorló feladattal rögzítjük, mely feladatokat a tanítási gyakorlatban ill. tanári pályájuk során is fel tudnak használni.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the seminar is to refresh and systematise the students' knowledge of German descriptive grammar, acquired in the first two semesters of the course in the units Vocabulary in German grammar and German language structures in practice, before the 9th semester, before the practical teaching. The focus of the seminar is on grammatical phenomena whose precise knowledge is essential for teaching German in primary and secondary schools (CEFR level A1-B2). The seminar will focus on noun and adjective phrasing, verb tenses, verb modes, passive constructions and modal auxiliaries. In addition, subordinate and subordinate clauses, conjunctions, word order of each clause, adverbial subordinate clauses, relative clauses and zu + infinitives structures. During the seminar, the students' knowledge will be reinforced with a large number of practice exercises which they can use in their teaching practice and in their teaching career.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.

Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

Képességei

Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.

Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.

Képes a célnyelvnek a kontextushoz illő helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során.

Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

Attitűdje

Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.

Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

He/she knows the rules of spoken and written German. He/she is familiar with the variants and registers of the German language.

Knowledge of the Common European Framework of Reference and its applications.

Knowledge of instruction materials and aids for teaching German language, literature

and culture.

Knowledge of the importance of preparing for lifelong learning.

Knowledge of the process of conceptual development conveyed by German as a school subject, with respect to the age specificities of the learners and its role in the development of the learners' conceptual framework.

Capabilities:

Ability to apply the rules of spoken and written German effectively in a range of specific linguistic contexts.

Ability to express oneself in a nuanced way in one's own field of teaching, both orally and in writing.

Ability to use the target language correctly in the context of pedagogical activity.

Ability to deal with individual difficulties in understanding the specific structure and concepts of the German language as a school subject.

Attitude:

He/she considers it important to continuously develop the knowledge and skills of pupils.

He/she makes conscious use of the transfer effect.

Values thorough preparation, planning and flexible implementation.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A szeminárium tematikájának és a tantárgyi követelmények ismertetése. Az ige szemantikai és morfológiai tulajdonságai (igeragozási osztályok, tárgyas-tárgyatlan igék, elváló-nem elváló igekötők, visszaható igék, személytelen igék) (Description of the seminar topics and the subject requirements. Semantic and morphological properties of verbs (verb classes, subject-object verbs, separable-non-separable verb conjugations, retroflexive verbs, impersonal verbs));

12.2. Az ige - igeidők (The verb - verb tenses);

12.3. Az ige - módbeli igeidők elsődleges jelentése (The verb - modal auxiliaries);

12.4. Az ige - a passzív szerkezet – Vorgangspassiv, Vorgangspassiv módbeli segédigékkel (The verb - the passive voice - Vorgangspassiv, Vorgangspassiv with modal auxiliaries);

12.5. Az ige – a passzív szerkezet, Zustandspassiv, a passzív szerkezetet helyettesítő szerkezetek (The verb – the passive voice – Zustandspassiv, structures replacing the passive structure);

12.6. Az ige – feltételes mód (The verb – subjunctive);

12.7. Az ige – függő beszéd (The verb – reported speech);

- 12.8. A főnév – főnevek neme, száma; a névelő – határozott névelő - főnévragozás; határozatlan névelő, negatív névelő (The noun - number of nouns; the article - definite article - noun phrasing; indefinite article, negative article);
- 12.9. A névmás (The pronoun);
- 12.10. A melléknév – ragozás, fokozás, melléknévből képzett főnevek (The adjective - conjugation, intensification, adjective nouns);
- 12.11. A mondat – egyszerű és összetett mondat, mondatrészek, mondatrészek sorrendje (The sentence - simple and compound sentence, sentence parts, order of sentence parts);
- 12.12. A mondat – határozói mellékmondatok (The sentence - adverbial adverbs);
- 12.13. A mondat – vonatkozó mellékmondat (The sentence - relative clause);
- 12.14. Főnévi igeneves szerkezetek (Infinitive affirm structures);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató a félév során három szemináriumról hiányozhat. Tartós, indokolt távolmaradás esetében (pl. orvosi igazolás szükséges) pótolni kell a félévközi feladatokat és ezen felül írásban kell számot adni a tantárgy követelményeinek elsajátításáról.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A szemináriumi jegy feltétele az órákon való aktív részvétel, a heti írásbeli házi feladatok elkészítése, a félévközi két zárthelyi dolgozat megírása. A zárthelyi dolgozatoknál 60% elérése szükséges az elégségeshez, 70% a közepes, 80% a jó, 90% a jeles értékeléshez. Az elégséges szemináriumi jegy megszerzésének a felvétele, hogy a második zárthelyi dolgozatban, mely az egész félév anyagát öleli fel, minimum 60%-ot kell elérni.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy – elégséges 60%; közepes 70%; jó 80%; jeles 90%-tól

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 1., META Egyesület, Pécs 2021. ISBN: 978-615-6223-06-7;
2. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 2. , META Egyesület, Pécs 2021. ISBN: 978-615-6223-04-3;
3. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 3. , META Egyesület, Pécs 2023. ISBN: 978-615-6223-09-8;
4. Kohlmann, Ágnes / Soproni, Zsuzsa / Éva Varga: Grammatik 4., META Egyesület, Pécs 2024. ISBN: 978-615-6223-12-8;
5. Duden – Die Grammatik: Struktur und Verwendung der deutschen Sprache. , Cornelsen Verlag , Berlin 2022. ISBN: 978-341-10405-0-6;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hall, Karin / Scheiner Barbara: Übungsgrammatik für die Oberstufe aktuell, Max Hueber Verlag, München 2019. ISBN: 979-319-21744-8-3;
2. Buscha, Anne / Szita, Szilvia: B-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau B1/B2., SCHUBERT-Verlag, Leipzig 2024. ISBN: 978-396-91507-7-1;
3. Buscha, Anne / Szita, Szilvia / Raven, Susanne: C-Grammatik. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache, Sprachniveau C1/C2. , SCHUBERT-Verlag, Leipzig 2013. ISBN: 978-394-13231-1-7;
4. Hering, Axel / Matussek, Magdalena / Perlmann-Balme: Übungsgrammatik für die Mittelstufe aktuell., Huebert Verlag, München 2019. ISBN: 9783191116576;

Budapest, 2024

Dr. Berzeviczy Klára, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TAGTV003

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Fordítástechnika

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Translation Techniques

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Anglisztika és Germanisztika Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Csárdás László Bence, PhD, egyetemi tanársegéd, tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja fejleszteni az angol–magyar fordításhoz szükséges készségeket a legfontosabb szókészleti és nyelvtani átváltási műveletek segítségével, egyrészt kész fordítások elemzésével, másrészt saját fordítások készítésével és értékelésével.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

This course aims to develop the skills required for translation from English into Hungarian performing the most important lexical and grammatical transfer operations, analysing existing translations, on the one hand, and preparing and evaluating the students' own translations, on the other.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját.
- Legalább C1 szintű, használható angol nyelvtudással és magas szintű interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.

Képességei

- Képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.

Attitűdje

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Knowledge of the role of English as a global intermediary language and its function in different language areas.
- At least C1 level English proficiency and a high level of intercultural communicative competence.

Capabilities:

- Ability to mediate between cultures and to develop intercultural competence.
- Ability to communicate his/her own national culture in the target language.

Attitude:

Professional competences transposed from the training and outcome requirements

- A cooperative and responsible attitude towards his/her profession, his/her field of specialisation and their representatives.
- Strives for a continuous and independent development of his/her language skills.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A fordítástechnika, az átváltási készség, a fordítói stratégia és az átváltási művelet fogalma (Concepts of translation techniques, skills, strategies, and transfer operations);
- 12.2. A magyarra és az angolra való fordítás összehasonlítása (Comparison of translation into Hungarian and English);

- 12.3. Fordítási hiba, pozitív és negatív interferencia, tükörfordítás, hamis barátok, jelentéskölcsönzés, fordítási eredetű nyelvi változás (Translation error, positive and negative interference, calques, false friends, semantic borrowing, translation induced language change);
- 12.4. A magyar nyelv tudatos és helyzetéhez illő használata, valamint ennek segédeszközei (Conscious and situationally adequate use of the Hungarian language and its aids);
- 12.5. A forrásnyelvi szöveg értelmezése és a fordítói olvasás (Interpretation of the source language text and reading for translation);
- 12.6. A kontextusfüggő célnyelvi megfogalmazás (Context-dependent target language expression);
- 12.7. Angol jogi szakszöveg magyarra való fordítása (Translation of an English legal text into Hungarian);
- 12.8. Angol gazdasági szakszöveg magyarra való fordítása (Translation of an English economic text into Hungarian);
- 12.9. Angol műszaki szakszöveg magyarra való fordítása (Translation of an English technological text into Hungarian);
- 12.10. Angol társadalomtudományi szakszöveg magyarra való fordítása (Translation of an English social science text into Hungarian);
- 12.11. Angol marketing szakszöveg magyarra való fordítása (Translation of an English marketing text into Hungarian);
- 12.12. Angol orvosi szakszöveg magyarra való fordítása (Translation of an English medical text into Hungarian);
- 12.13. Angol–magyar emberi fordítások lektorálása (Revision of English to Hungarian human translations);
- 12.14. Angol–magyar gépi fordítások utószerkesztése (Post-editing English to Hungarian machine translations);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatónak, a félév során három hiányzás lehetséges. Ezt meghaladó, indokolt (pl. orvosi okok miatti) távolmaradás esetén a pótlás az elmulasztott foglalkozásokon érintett tananyagról szóló írásbeli vagy szóbeli beszámoló alapján lehetséges, melynek elkészítését vagy bemutatását, illetve témáját a hallgató az oktatóval egyezteteti.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett.

formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. A félév utolsó foglalkozásán minden hallgató két zárthelyi dolgozatot ír, melyeket az oktató százalékos formában értékel. Az egyik zárthelyi dolgozat a kurzus során áttekintett elméleti ismeretek elsajátítását ellenőrzi, a másik pedig egy vizsgafordítás. A gyakorlati jegy az órai aktivitás és a zárthelyi dolgozatok értékeléséből áll össze, az órai munka és a zárthelyi dolgozatok összesített értékelésének el kell érnie legalább az 60%-ot (60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90%-tól kiváló). A gyakorlati jegy 20%-át az órai munka értékelése, a 80%-át a zárthelyi dolgozat eredménye teszi ki.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, mely a félévközi órai munka értékelésén és a zárthelyi dolgozatok eredményén alapul. A hallgatók teljesítményét ötfokozatú skálán értékeli az oktató.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Környei Tibor (szerk.): Fordítói ABC. Fordítástechnikai útmutató különböző szövegtípusok fordítása , Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete, Budapest 2006. ISBN: 9630602466;

Budapest, 2024

Dr. Csárdás László Bence, PhD, egyetemi
tanársegéd, tanársegéd

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: ÁDMTM08

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Attention, memory, and reasoning

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Attention, memory, and reasoning

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Digitális Média és Kommunikáció Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Kovács Gábor, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 14 (14 EA + 0 SZ + 0 GY)

2. levelező munkarend: 4 (4 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

Further special or unique methods applied throughout of the course: The topics of the course will be covered in the form of interactive lectures. Core elements of the classes include (1) the exploration of students' experiences and expectations about the topic, (2) the simulation/replication of major classic experiments, and (3) summarising and interpreting the results of such experiments, discussing practical implications. In this manner students obtain first-hand experience about the inner workings of their own minds, the natural limits of attention, memory, and reasoning processes, as well as a range of strategies available to enhance the efficiency of these processes.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Why do we forget what we once learnt? Is forgetting preventable? Why does our attention wander, sometimes even when we are trying to focus very hard? Why do we sometimes give the wrong answer to problems which seem utterly simple in hindsight? What circumstances may confuse our thinking? What happens in the mind when we make important decisions? Can our decisions be affected by factors we are not even aware of?

The objective the course is to familiarise students with the inner workings and natural limits of information processing in the human mind. In addition to the relevant theories, students gain first-hand experience of the phenomena being discussed by taking part in tasks that require them to exercise different modules of their cognitive architecture. Students enhance their self-knowledge by raising awareness of the mechanisms of human attention and memory systems, as well as the processes involved in reasoning, problem solving and decision making. The knowledge and skills acquired in this course can be effectively applied in all situations that require attentional focussing, multi-tasking, the acquisition of new material, or creative problem-solving. By the end of the course, the students also understand why people sometimes arrive at the wrong conclusions and make the wrong decisions (especially under time pressure), and what we can do to reduce the risk of such blunders to a minimum. The course integrates some of the most recent findings in cognitive science (e.g., regarding the effects of digital technology), but the bulk of the course material is based on phenomena that already have a strong empirical basis and have been established in experiments conducted by several independent research groups.

10.Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

The student is familiar with the key phenomena related to the workings of human attention and memory, as well as the dominant theoretical models explaining those phenomena; is familiar with the most common types of memory errors and their causes; is familiar with the most commonly occurring reasoning errors and their causes; has a general understanding of the key factors facilitating and hindering successful problem solving; understands the range of factors affecting human decision-making, and knows the circumstances that tend to bias people towards risk seeking and risk avoidance; can see the points of connection between laboratory research and everyday situations; can see the wide scope of applicability of research findings and theories in both professional and everyday contexts; connects the possibilities of application to the profile of his/her major study programme and his/her own professional career plans.

Képességei

The student can optimise the circumstances when faced with tasks or situations that require attentional focussing or multi-tasking; can apply a range of learning strategies that have been shown to enhance the efficiency of coding and retrieval processes in long-term memory; can become aware of the key obstacles to correct reasoning and successful problem solving, and can minimise the effects of those obstacles in the context of specific tasks; can interpret and evaluate findings emerging from experimental research, and thus differentiate between scientific facts supported by strong empirical evidence and pseudoscientific misconceptions about the human mind.

Attitűdje

The student develops a general interest in the phenomena of the human mind; has the intention to apply the techniques and strategies demonstrated in the course in his/her future studies and professional life; has no unfounded scepticism towards the empirically-supported, robust phenomena of human cognition; has trust in the unbiased nature of cognitive research; appreciates the efforts made by the researchers in the field to produce objective findings and exclude rival interpretations; but – at the same time – can see the limitations of scientific theorising, especially the fact that our current theories can only summarise knowledge that is available today, and therefore will be inevitably modified to incorporate the new findings of future research

Autonómiája és felelőssége

The student can autonomously apply the techniques and strategies presented in the course in order to enhance his/her attention, memory, reasoning, problem-solving and decision-making skills. With the assistance of a supervisor, the student will be able to find and explore academic literature that links cognitive phenomena to his/her own field of study, and to design an interdisciplinary research project for his/her thesis work.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

The student is familiar with the key phenomena related to the workings of human attention and memory, as well as the dominant theoretical models explaining those phenomena; is familiar with the most common types of memory errors and their causes; is familiar with the most commonly occurring reasoning errors and their causes; has a general understanding of the key factors facilitating and hindering successful problem solving; understands the range of factors affecting human decision-making, and knows the circumstances that tend to bias people towards risk seeking and risk avoidance; can see the points of connection between laboratory research and everyday situations; can see the wide scope of applicability of research findings and theories in both professional and everyday contexts; connects the possibilities of application to the profile of his/her major study programme and his/her own professional career plans.

Capabilities:

The student can optimise the circumstances when faced with tasks or situations that require attentional focussing or multi-tasking; can apply a range of learning strategies that have been shown to enhance the efficiency of coding and retrieval processes in long-term memory; can become aware of the key obstacles to correct reasoning and successful problem solving, and can minimise the effects of those obstacles in the context of specific tasks; can interpret and evaluate findings emerging from experimental research, and thus differentiate between scientific facts supported by strong empirical evidence and pseudoscientific misconceptions about the human mind.

Attitude:

The student develops a general interest in the phenomena of the human mind; has the intention to apply the techniques and strategies demonstrated in the course in his/her future studies and professional life; has no unfounded scepticism towards the empirically-supported, robust phenomena of human cognition; has trust in the unbiased nature of cognitive research; appreciates the efforts made by the researchers in the field to produce objective findings and exclude rival interpretations; but – at the same time – can see the limitations of scientific theorising, especially the fact that our current theories can only summarise knowledge that is available today, and therefore will be inevitably modified to incorporate the new findings of future research.

Autonomy and responsibility:

The student can autonomously apply the techniques and strategies presented in the course in order to enhance his/her attention, memory, reasoning, problem-solving and decision-making skills. With the assistance of a supervisor, the student will be able to find and explore academic literature that links cognitive phenomena to his/her own field of study, and to design an interdisciplinary research project for his/her thesis work.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Attention: The experience of concentrating – Focussed attention and the process of selection – What happens to unattended stimuli? – Models of attention – The cost of attention shifts – The role of cognitive load in selective attention – Multi-tasking and divided attention – Multi-tasking while driving: the phenomenon of inattention blindness – Visual attention and eye movements – The role of attention in social situations;
- 12.2. Short-term memory: Types of memory – The modal model – Sensory memory – The duration and capacity of short-term memory – The phenomenon and significance of chunking – Can short-term memory skills be improved? – Chunking and expertise – The architecture of the working memory model – Resource management within working memory – The central executive and the importance of inhibiting irrelevant stimuli in learning;
- 12.3. Long term memory: Retrograde and anterograde amnesia – The distinction between short and long term memory: experimental and neuropsychological evidence – The structure of long term memory: declarative and implicit memory systems – Episodic memory (events) – Semantic memory (facts) – Procedural memory (skills) – The perceptual representation system (previously processed stimuli) – Processes of coding and retrieval in long term memory – Encoding specificity and state-dependent learning;
- 12.4. Practice and learning: Research on learning strategies – Methods of deep processing – The importance of forming associations – Learning and testing

conditions: the role of similarities – Organising the material – Serial ordering – Mnemonics – The quantity and distribution of time devoted to learning/practice – The optimal practice schedule – Modern educational apps based on cognitive research;

- 12.5. Everyday memory: Things to do: prospective memory – Autobiographical memory – The significance of young adulthood: the reminiscence bump in autobiographical interviews – Events that stand out: flashbulb memory – Retrieval as a constructive process: the causes of memory errors – Pragmatic inference and schemata – Modifying memories by suggestions – Memory errors in eyewitness testimonies;
- 12.6. Problem solving: Well-defined and ill-defined problems – The moment of insight and the “Aha!” experience – The distinction between insight and non-insight problems – Obstacles to successful problem solving: functional fixedness – Problem solving as a search process – Means-ends analysis – The effects of the problem’s congruence with our knowledge of the world – Prominent elements in the problem’s description – The phenomenon of analogical problem solving and why it often does not happen – The role of expertise in problem solving;
- 12.7. Reasoning and decision-making: Deductive and inductive reasoning – From premises to a conclusion: categorical and conditional syllogisms – The difference between the truth of the conclusion and logical validity – Common reasoning errors: the atmosphere effect, belief bias, abstract vs. real-world formulations – A typical error in inductive reasoning: the confirmation bias – Ignoring the number of observations – Illusory correlations – Early, normative theories of decision-making – Prospect theory: risk seeking and risk aversion in decision-making – The framing effect and role of justifiability;

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Absences must not exceed 2 classes; if a student misses 3 or more classes, he/she will not be able to complete the course. Absences caused by exceptional and verifiable circumstances which prevent the student from attending classes at the university for an extended period will be dealt with as exceptional cases. In such situations the student may negotiate with the instructor about the possibility of making up for the missed class(es) via additional assignments. Provided that the student can certify his/her absences with official documents, he/she may typically compensate for absences (exceeding the maximally allowed limit of 2 classes) by submitting an extra paper. The paper must review the academic literature on a specific topic, and its length must be between 5000–6000 characters (without spaces) per absence. The topic of the paper will be chosen by the student and the instructor from a list of options. The paper must summarise and compare at least four academic sources on the topic, must cite the sources in the text at the relevant points, and provide full bibliographic information about each source at the end of the paper in a list of references. The sources may be chapters in textbooks, handbooks, or edited volumes published by university presses or academic publishers, or articles published in academic journals. (Encyclopaedia entries – such as articles from Wikipedia or

Britannica – cannot be accepted as sources.) The text must integrate the content of the sources reviewed, pointing out how the different approaches complement one another and identifying important points of connection between them. The paper must not consist of distinct sections, each being dedicated to a specific source; the structure of the paper must be determined by the major and minor themes being discussed, and the sources relevant to each theme must be compared and constructed in each section, drawing attention to both similarities and differences between relevant research findings and theories. Naturally, it is not a requirement that the student should provide a comprehensive overview of the chosen topic in such a short paper: the student is free to limit the scope of the paper to a smaller set of phenomena and theories which he/she considers the most important or most interesting aspects of the broader topic. The instructor will provide textual feedback on the paper: while the paper will not be marked, the instructor will unequivocally indicate whether or not the student's work is acceptable as compensation for the extra absence(s).

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

The course is a series of interactive lectures, and therefore contains no regular tests or assignments during the study period. Nevertheless, students are required to participate in activities and discussions in classes.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

The instructor's signature is obtained by meeting the attendance requirement (see section 13 above).

16.2. Az értékelés:

Assessment will be based on the results of the written examination at the end of the term. The examination consists of four questions, of which the student must answer three, each in the form of a short essay of approximately one page in length. Each essay will be marked on scale of 0–10 points, and therefore the highest achievable total score equals 30 points. The criteria for marking the essays are as follows: (1) relevance, problem sensitivity, and critical thinking (0–3 points/essay), (2) accurate definitions and correct use of academic terminology (0–2 points/essay), (3) detailed discussion of relevant theories and research findings (0–3 points/essay), (4) the linguistic quality of the text (structure, style, grammatical accuracy, and spelling; 0–2 points/essay). If the student answers all four questions, the final score will be the sum of the three highest essay scores achieved. The final grade will be determined by the overall exam score as follows:

0–14 points: Fail (1)

15–18 points: Pass (2)

19–22 points: Satisfactory (3)

23–26 points: Good (4)

27–30 points: Excellent (5)

A question bank (consisting of four questions for each lecture) will be published before the examination, and all exams will consist of a selection of questions taken directly from this pool. The written examination will take place in the examination period. At least two dates will be announced for the examination, and therefore students can use the later date as an opportunity to improve the grade achieved on

their first attempt.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

The student obtains credits by meeting the attendance requirements and achieving at least a Pass grade in the end-term written examination.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Goldstein, E. B. : Cognitive psychology: Connecting mind, research, and everyday experience (5th ed.) Chapters 4–8 and 12–13, Wadsworth Publishing, 2018.
2. Cohen, G., & Conway, M.A. (eds.) : Memory in the real world (3rd ed.) - Chapters 2–7., Psychology Press, 2008.
3. Robertson, S. I. : Problem solving: Perspectives from cognition and neuroscience (2nd ed.). , Routledge, 2016.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Eysenck, M. W. & Keane, M T.: Cognitive psychology: A student's handbook (8th ed.) Chapters 5–8 and 12–14., Psychology Press, 2020.
2. Davey, G. et al. (Eds.): Complete psychology (2nd ed.) Chapters 13, 14, and 16., Hodder Education, 2008.
3. Baddeley, A., Eysenck, M.W., & Anderson, M.C. : Memory (3rd ed.), Routledge, 2020.
4. Johnson-Laird, P. : How we reason, Oxford University Press, Oxford 2006.

Budapest, 2024

Dr. Kovács Gábor, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: ÁTKTM68

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Borkommunikáció

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Wine Communication

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Digitális Média és Kommunikáció Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Veszelszki Ágnes, PhD, tanszékvezető, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 14 (0 EA + SZ + 14 GY)

2. levelező munkarend: 4 (0 EA + SZ + 4 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A Borkommunikáció fakultatív kurzus a borpiaci kommunikációs stratégiákkal ismerteti meg a hallgatókat, gyakorlatokon keresztül. A bor sajátos magyaros kulturális termék, amelynek kommunikációján keresztül a kurzus hallgatói elsajátítják a legfontosabb általános marketinges és kommunikációs fogalmakat, illetve technikákat. A kurzus tematikája folyamatosan évről évre fejlődik: a legújabb (bor)piaci trendeket követi nyomon, illetve a legfrissebb szakirodalommal dolgozik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The optional course Wine Communication introduces students to wine communication strategies through practical exercises. Wine is a specific Hungarian cultural product, through the communication of which students will learn the most important general marketing and communication concepts and techniques. The topics of the course are

constantly evolving from year to year: it follows the latest (wine) market trends and works with the most recent literature.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Ismeri a bor és viselkedéskultúra alapvetéseit, az interkulturális vonatkozásokat. Elmélyül a bor kultúrtörténetében. Elméleti és gyakorlati szempontból is ismeri a bormarketing tevékenységet (bormárkázás, vizuális attribútumok). Ismer és értékelni képes többféle borkommunikációs kísérletet. Tisztában van a borról szóló kommunikáció szókincsének sajátosságaival, ismeri a borleírások jellegzetességeit.

Képességei

Képes lesz kiscsoportos munkában, mentorálás melletti önálló társadalomtudományi kutatás lefolytatására, az eredmények szóbeli és vizuális prezentálására.

Attitűdje

Kész csoportmunkában hatékonyan részt venni. Önkritikus saját munkájával szemben. Szem előtt tartja csoporttársai véleményét. Fontosnak tartja a társai visszajelzéseit és ezek beépítését a későbbi döntéseibe. Képes szakmai, árnyalt visszajelzést adni a társainak. Nyitott a kreatív, újszerű megoldásokra

Autonómiája és felelőssége

A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét, felelősséggel vállal fel és működtet egyenrangú partneri viszonyokat. A tevékenysége során felelős módon veti latba tudását és befolyását a minőségi munkavégzés és annak elismertetése mellett.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

The student knows the basic principles of wine and culture of behaviour, with its intercultural aspects. Understands the cultural history of wine. Knowledge of wine marketing activities from both a theoretical and practical point of view (wine branding, visual attributes). Knowledge and ability to evaluate different wine communication experiments. Awareness of the specific vocabulary of wine communication and knowledge of the characteristics of wine descriptions.

Capabilities:

Ability to conduct independent social science research in small groups under supervision and to present the results orally and visually.

Attitude:

Self-critical of own work. Is self-critical in his/her own work. Values peer feedback and incorporates it into subsequent decisions. Ability to give professional, nuanced feedback to peers. Open to creative, innovative solutions.

Autonomy and responsibility:

Organises his/her work and the activities of the staff under his/her supervision with autonomy and responsibility appropriate to his/her position in the organisational structure, assumes responsibility and manages equal partnership. He/she uses

his/her knowledge and influence responsibly in his/her activities, while ensuring and rewarding quality work.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bor és kultúra (Wine and culture);
- 12.2. Szőlő- és borfajták (Vine and wine varieties);
- 12.3. Magyar borrhíók és borvidékek (Hungarian wine regions and wine districts);
- 12.4. Borillemtan (Wine etiquette);
- 12.5. Bormarketing-alapvetések (Wine marketing basics);
- 12.6. Online bormarketing (Online wine marketing);
- 12.7. Bormarkázás (Wine marketing);
- 12.8. Vizuális attribútumok (címke, szöveg, logó) (Visual attributes (label, text, logo));
- 12.9. A borkóstoló rendje (Order of wine tasting);
- 12.10. Borkommunikációs kísérletek (Wine communication experiments);
- 12.11. Oinoglossia. A borról szóló kommunikáció szókincse (Oinoglossia. Vocabulary of wine communication);
- 12.12. Borleírások (Wine descriptions);
- 12.13. Projektbemutató digitális poszterek formájában (Project presentation in the form of digital posters);
- 12.14. Bormarketing a gyakorlatban (Wine marketing in practice);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórakon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A kurzus 75%-án kötelező a részvétel. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (pl. kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórakon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes

tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Csoportos projektmunka: 2-3 fős csoportokban borkommunikációs kutatás megtervezése és elvégzése az első órákon megbeszélte szempontok szerint és témákban; részletes prezentáció (adott órán): 20 perc prezentáció, 5 perc diszkusszió csoportonként; poszter készítése a kutatásról (bemutatás 5 percben).
Bármely részfeladat elégtelen (és nem javított) érdemjegye az összesített jegy elégtelen minősítését jelenti.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Aktív részvétel a kurzuson.

Csoportos kutatási tevékenység (kiscsoportos kutatás, részletes és kompakt szóbeli prezentáció, vizuális megjelenítés: infografika/poszter)

16.2. Az értékelés:

100-as skálán: 100–90: 5; 89–80: 4; 79–70: 3; 69–60: 2; 59–: 1.

Szempontok: témaválasztás, kidolgozottság, végiggondoltság, eladhatóság, meggyőző erő, esztétikum.

Bármely részfeladat elégtelen (és nem javított) érdemjegye az összesített jegy elégtelen minősítését jelenti.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GY).

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Lehrer, Adrienne : Wine & Conversation, Oxford University Press, Oxford 2009.
2. Tóth-Czifra, Erzsébet : From Cabernet Sauvignon to Egri Csillag: Changing patterns in Hungarian wine naming. , Hungarian Studies , 2014.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Veszelszki Ágnes : Borkommunikáció. Az aszútól a zenitig, Századvég Kiadó, 2018.
2. Hamvas Béla : A bor filozófiája, bármelyik kiadás, bármelyik kiadás bármelyik kiadás.

Budapest, 2024

Dr. Veszelszki Ágnes, PhD, tanszékvezető,
egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TDMKTV001

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Kutatásmódszertan

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Research Methodology

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Digitális Média és Kommunikáció Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Kovács Gábor, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzuson a hallgatók megismerkednek a társadalomtudományi kutatásokban leggyakrabban alkalmazott empirikus módszerekkel. A hallgatók valós példákon keresztül értik meg, hogy milyen jellegű kutatási célkitűzések megvalósítására alkalmasak a kutatói gyakorlatban egymás mellett élő kvalitatív és kvantitatív megközelítések, valamint az egyes módszerek alkalmazásában rejlő lehetőségeket és korlátokat. A félév során a hallgatók megterveznek és kiviteleznek egy kis elemszámú pilotkutatást, amely több fázisban, az oktatótól és hallgatótársaiktól kapott visszajelzések alapján nyeri el végső formáját.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course familiarises students with the most common empirical methods applied in social research. Students will understand – through real-life examples – the types of

research objectives that qualitative and quantitative approaches can achieve, the coexistence of qualitative and quantitative strategies in research practice, and the opportunities and limitations of each method. Over the course of the semester, students design and conduct a small-scale pilot study, which takes shape over multiple iterations, based on feedback from the instructor and fellow students.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

A hallgató megismeri a legfontosabb társadalomtudományi kutatási módszereket és azok alkalmazási körét.

Képességei

A hallgató képes az általa kiválasztott módszerre épülő adatgyűjtési folyamat megtervezésére és kivitelezésére, az összegyűjtött adatok szisztematikus összesítésére és értelmezésére, valamint a megfelelő következtetések levonására.

Attitűdje

A hallgató megérti és elfogadja, hogy az egymástól különböző kutatásfilozófiai orientációk kiegészítik egymást, és hogy az egyes módszerek létjogosultsága abban rejlik, hogy más-más jellegű kutatási kérdések megválaszolására alkalmasak.

Autonómiája és felelőssége

A hallgató megérti, hogyan torzíthatják egy kutatás eredményeit a különféle módszertani hibák a tervezés, illetve az adatok kiértékelése során; kutatási tervét e felelősség tudatában állítja össze, és e kritikai szemlélettel értékeli mások kutatási projektjeit is.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Students become familiar with the most important social science research methods and their scope of application.

Capabilities:

Students will learn how to design and implement a data collection process based on their chosen methodology and to systematically summarise, interpret and draw appropriate conclusions from the data collected.

Attitude:

Students understand and accept the fact that different research philosophies complement each other and that the validity of each method lies in its usefulness in answering particular types of research questions.

Autonomy and responsibility:

Students will understand how the results of research can be distorted by methodological errors in the design and evaluation of data; they will develop their research design with this responsibility in mind and will use this critical approach to evaluate the research projects of others.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A társadalomtudományi kutatások megközelítései: a kvalitatív és a kvantitatív kutatási stratégia (Approaches to social research: qualitative and quantitative strategies);
- 12.2. A kvalitatív interjú (The long interview);
- 12.3. A fókuszcsoportos adatgyűjtés (Focus groups);
- 12.4. A kérdőíves vizsgálat (Questionnaire surveys);
- 12.5. A kvantitatív tartalomelemzés (Quantitative content analysis);
- 12.6. A kísérlet (Experiments);
- 12.7. A kutatás tervek bemutatása 1 (Student presentations: research design – 1);
- 12.8. A kutatási tervek bemutatása 2 (Student presentations: research design – 2);
- 12.9. Kvalitatív adatelemzési módszerek: alapozott elmélet, a kódolás folyamata, az állandó összehasonlítás módszere (Qualitative data analysis methods: grounded theory, coding, the constant comparison method);
- 12.10. Kvantitatív adatelemzés 1: minőségi és mennyiségi változók eloszlásának grafikus ábrázolása és jellemzése alapvető leíró statisztikákkal (Quantitative data analysis 1: graphical and numerical means of describing distributions);
- 12.11. Kvantitatív adatelemzés 2: változók közötti összefüggések vizsgálata és grafikus megjelenítése (Quantitative data analysis 2: exploring and visualising bivariate relationships);
- 12.12. A kutatási projektek eredményeinek bemutatása 1 (Student presentations: results and conclusions – 1);
- 12.13. A kutatási projektek eredményeinek bemutatása 2 (Student presentations: results and conclusions – 2);
- 12.14. A projektekre érkezett hallgatói visszajelzések összefoglalása, a projektek közös értékelése és megvitatása, az esetlegesen elmaradt prezentációk pótlása (Summarising peer feedback on student projects, evaluation and discussion of each project, making up for missed presentations);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles az órák legalább 75%-án jelen lenni. Amennyiben a hallgató hiányzásainak száma meghaladja az órák 25%-át, legfeljebb egy tanórát kiválthat egy 3000–4000 leütés terjedelmű beszámoló megírásával és benyújtásával, amelyben ismerteti a kurzus során tervezett és kivitelezett kutatási projekt megvalósítása során felmerült kérdéseket/kihívásokat és részletesen indokolja

ezekhez kapcsolódó döntéseit. A beszámoló elektronikus benyújtásának határideje a szorgalmi időszak utolsó hetének vége, vasárnap éjfélig.

Különleges indok – pl. baleset vagy tartós kórházi kezelés – esetében, ezt meghaladó számú hiányzás is elfogadható (legfeljebb az órák 50%-áig): ez esetben azonban a hallgatónak a különleges körülményt hitelt érdemlően igazolnia kell, és az oktató lehetőséget biztosít a távolmaradások kiváltására írásbeli dolgozat elkészítésével, amelynek minimális terjedelme a 25% feletti hiányzások (elmulasztott alkalmak) száma $\times$ 5000 leütés (szóközök nélkül). A dolgozat témájáról és a benyújtás határidejéről az oktató személyesen állapodik meg a hallgatóval.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A félév során a hallgatók (a létszámtól függően 10 főig önállóan, a felett párokban illetve háromfős csoportokban) megterveznek és kiviteleznek egy kis mintás pilotkutatást. A projekt megvalósítása során mindvégig arra törekednek, hogy mind a kutatási terv, mind az adatok gyűjtése és feldolgozása megfeleljen a kurzuson elsajátított módszertani kritériumoknak. A 7–8. héten bemutatott kutatási tervükre a hallgatók mind az oktatótól, mind hallgatótársaiktól szóbeli visszajelzést kapnak. A tervet a hallgatók feltöltik a kurzus Moodle-felületére, ahol hallgatótársaik írásos kommentek formájában is visszajeleznek (legalább 500 leütés terjedelemben minden egyes projektre). A félév 12–13. hetében a hallgatók bemutatják az általuk gyűjtött adatok elemzésének folyamatát, és az eredményekből levonható következtetéseket. E prezentációk tartalmát és a Moodle-re feltöltött diásorokat a hallgatók ismét rövid visszajelzések formájában értékelik az online fórumon.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a jelenléttel kapcsolatos követelmények teljesítése, és mindkét prezentáció megtartása. Ha a hallgatók párban, illetve háromfős csoportokban dolgoznak, és egy hallgató az egyik prezentáción nem tud jelen lenni, hiányzását köteles pótolni egy 1000–1500 leütés terjedelmű írásbeli beszámoló benyújtásával, amelyben részletesen ismerteti, milyen feladatok elvégzésével járult hozzá a projekt adott fázisához.

16.2. Az értékelés:

A hallgató munkáját az oktató érdemjeggyel (ötfokú skálán) értékeli a következő szempontok együttes, összesített figyelembevétel alapján: (1) A kutatás célkitűzésének indokoltsága és megvalósíthatósága, (2) az adatgyűjtés szakszerűsége, (3) az adatelemzés szakszerűsége és a következtetések

megalapozottsága, (4) az online fórumon közzétett, más hallgatók munkáját értékelő megjegyzések szakmaisága és rendszeressége.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és legalább elégséges eredményű oktatói értékelés.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi Kiadó, Budapest 2017. ISBN: 978-963-456-000-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szokolszky Ágnes: A pszichológiai kutatás módszertana, Osiris, Budapest 2020. ISBN: 9789632763859;
2. Tom Clark, Liam Foster, Luke Sloan, Alan Bryman: Bryman's Social Research Methods (6th ed.), Oxford University Press, Oxford 2021. ISBN: 9780198796053;

Budapest, 2024

Dr. Kovács Gábor, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: ÁTKTM14

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Retorika és szövegalkotás

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Rhetoric and text formation

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Digitális Média és Kommunikáció Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Veszelszki Ágnes, PhD, tanszékvezető, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 14 (0 EA + 0 SZ + 14 GY)

2. levelező munkarend: 4 (0 EA + 0 SZ + 4 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A közigazgatásban dolgozók a társadalmi diskurzus keretében egyre gyakrabban kerülnek olyan helyzetbe, amikor kisebb-nagyobb közönség előtt kell beszélniük, előadniuk. A szakmai felkészültség alapvető, de nem elégséges feltétele a sikeres szereplésnek. A tantárgy a klasszikus retorika és a modern szociálpszichológia eredményeit egyaránt felhasználva nyújt segítséget a közszerepléshez.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Public administrators are increasingly involved in social discourse when they need to talk and present to a smaller or larger audience. Professional preparedness is fundamental but not sufficient for a successful presentation. The course helps the public to use the results of both classical rhetoric and modern social psychology.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Az előadónak -beszéde tárgyától függetlenül- tisztában kell lennie a meggyőző kommunikáció eszköztárával.

Képességei

Meggyőzőképesség, hatékony kommunikáció, kiváló íráskészség.

Attitűdje

Lényeglátás, kreativitás és módszertani tudatosság jellemzik.

Autonómiája és felelőssége

Felelősen vállalja a társadalmi fórumok résztvevői számára az ismereteinek közérthető átadását.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

The speaker, regardless of the subject of the speech, should be aware of the toolbox of compelling communication.

Capabilities:

Convincing others and communicating efficiently. He/she has excellent writing skills.

Attitude:

Perceptiveness, creativity and awareness of methodologies.

Autonomy and responsibility:

He/she undertakes responsibly to present his/her knowledge to the participants of social forums in an easily understandable way.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Közszerelés, retorika és szövegalkotás -bevezetés (Public speaking, rhetoric and drafting -introduction);
- 12.2. Hatásos kezdés (An impressive start);
- 12.3. A jóindulat megszerzése -captatio benevolentiae (The acquisition of goodwill - captatio benevolentiae);
- 12.4. Elbeszélés (Narrative);
- 12.5. Bizonyítás (Evidence);
- 12.6. Befejezés (Finish);
- 12.7. Retorikai alakzatok I. (Rhetorical figures I.);
- 12.8. Retorikai alakzatok II. (Rhetorical figures II.);

12.9. Beszédelemzés

(Speech analysis);

12.10. Mitől meggyőző? (What makes it convincing?);

12.11. Nonverbális kommunikáció (Non-verbal communication);

12.12. Beszéd előadása és elemzése, értékelése I. (Speech presentation and analysis, evaluation I.);

12.13. Beszéd előadása és elemzése, értékelés II. (Speech presentation and analysis, evaluation II.);

12.14. Beszéd előadása és elemzése, értékelése III. (Speech presentation and analysis, evaluation III.);

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (pl. kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Folyamatos órai munka. Egy beszéd írásban történő benyújtása, majd az órán történő előadása.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órákon való részvétel és aktivitás.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy értékelését a benyújtott feladat és annak előadása alapján kapják a hallgatók.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Dömötör Ildikó – Gyorgyevics Miklós: Retorika és szövegalkotás, NKE VTKI jegyzet , Budapest 2013.
2. Németh Erzsébet: Közzsereplés, Osiris Kiadó, Budapest 1999.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Adamik Tamás - Adamikné Jászó Anna - Aczél Petra: Retorika, Osiris, Budapest 2005. ISBN: 9789633894668;
2. Wacha Imre: A korszerű retorika alapjai I-II. , Szemimpex Kiadó,.
3. Szabó Katalin: Kommunikáció felsőfokon, Kossuth Kiadó, Budapest 2002.

Budapest, 2024

Dr. Veszelszki Ágnes, PhD, tanszékvezető,
egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TFTTTV001

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): „Földrajz az egész világ” – élményföldrajz nem csak földrajzosok számára

3. A tantárgy megnevezése (angolul): "Geography is the whole world" - experiential geography not just for geographers

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Földrajz és Természettudomány Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Gruber László, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Járjuk be virtuálisan a világot! "Utazásunk" során megismerkedünk különböző kontinensek országaival, azok természeti képződményeivel, látnivalóival, épített örökségével, kultúrájával vetített képek és videóbejtszások segítségével. Így jutunk el Olaszországba, Izlandra, Kirgizisztánba, Üzbegisztánba, Törökországba, Japánba, Indonéziába, Etiópiába és számos más országba, szigetre, területre. Fő célunk, hogy megismerjük a közelünkben élő és távolabbi népek szokásait, az adott térségek tájait, s hogy minél alaposabban megmutassuk a bennünket körülvevő világ sokszínűségét.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Let's travel the world virtually! During our "Journey", we will get to know the countries of different continents, their natural features, sights, built heritage and culture through projected images and video inserts. This will take us to Italy, Iceland, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Turkey, Japan, Indonesia, Ethiopia and many other countries, islands and territories. Our main aim is to learn about the customs of the people living near and far, the landscapes of the regions, and to show the diversity of the world around us as thoroughly as possible.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.
- Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.
- Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait, segíti őket a nemzeti értékek és érdekek megismerésében és tisztelésében.
- Ismeri az emberi tevékenységek természetire gyakorolt hatásait, a társadalmi, illetve technológiai folyamatok alkalmazásának földrajzi-környezeti kapcsolatait.

- A magyar nemzet, az európai és az Európán kívüli kultúra (nyelv, vallás, épített örökség stb.) alapjainak ismerete.
- A sokoldalú földrajz bemutatása Európa és más kontinensek természeti földrajzi, társadalmi, gazdasági, kulturális jellemzőinek megismerésével.
- A természeti földrajzi jellemzők szerepe az ember adott területen való megtelepedésére, kultúrájára.
- Az ember beavatkozásának szerepe és hatása a természetes folyamatokra.

Képességei

- Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni azokat.
- A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.
- Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekedetek összefüggéseire, a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatói módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés segítése során.
- Képes a globális problémák földrajzi-környezeti kapcsolatrendszerének megértését célzó módszerek használatára.
- Képes a környezeti rendszerek működésének, ennek tükrében a globális és lokális problémáknak a megértésére.

-Képes felismerni a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit és nevelő-oktató munkája során felhasználni azokat.

-Képes különböző iskolai és iskolán kívüli színtereken földrajzi ismeretek átadására, földrajzi-környezeti tartalmú programok szervezésére. Képes a földrajztudomány területéhez kapcsolódó szakmai helyzetekben nyílt és hiteles kommunikációra.

-A földrajz mint szintetizáló tudomány bemutatása.

Más kultúrák, népek, vallások, hagyományok stb. megismertetésével az egyetemes emberi értékek elfogadására és elfogadtatására való mevelés.

-A globális (pl. klímaváltozás, túlnépesedés) és lokális (pl. Aral-tó problémája, Etiópia túlnépesedése) problémák kapcsolatainak, összefüggéseinek és megoldási lehetőségeinek feltárása, megoldási lehetőségei.

-Más szaktárgyakhoz (fizika, kémia, biológia, történelem) való szerves kapcsolódás értelmezése, bemutatása.

-Iskolai és iskolán kívüli előadások tartása, szakmai és utazási élmények megosztása.

-A "Gondolkozz globálisan - cselekedj lokálisan!" gondolat értelmezése.

Attitűdje

-Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

-A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

-Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

-Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

-Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.

-Fontosnak tartja a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítését.

-Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, értékek tisztelése, megbecsülése, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági, pénzügyi nevelés területén.

-Fontos annak kihangsúlyozása, hogy a földrajz az interdiszciplinaritás egyik legfőbb területe. Alapvetően minden tantárgy műveltségterületével kapcsolatba hozható, a fizikától és kémiától a történelemig és akár a zenéig.

-A nemzeti és egyetemes értékek elfogadása az előadásokban szereplő területek, országok, népek és kultúrák megismerése által.

-Az etnikumok és nemzetiségek megismerése a Kárpát-medence, Európa és a világ országainak bemutatása során külön hangsúlyt kap.

-Fontos, hogy minden kulturális értéket az egyetemes emberi tudás részeként értelmezzünk.

Autonómiája és felelőssége

-Érezzen felelősséget a sokoldalú emberi kultúra értékeinek bemutatása kapcsán. Más kultúrák értékeinek, tanításainak megismerése és elfogadása. -Leendő tanárként nevelje diákjait más kultúrák és népek kölcsönös elfogadására.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

-He/She knows the foundations of Hungarian national and European culture.
-Aware of the personality-forming effects of his/her subject and related fields of literacy.
-Familiar with the epistemological foundations, cognitive features, logic and terminology of the subject area (field of study/culture, field of art) he/she teaches, and its relationship with other sciences, subjects and fields of study.
-Identifies and communicates to pupils the foundations of national, European and universal culture, helping them to understand and respect national values and interests.
-Identifies the impact of human activities on nature and the geographical-environmental implications of applying social and technological processes.

- Familiar with the foundations of the Hungarian nation, and European and non-European culture (languages, religions, architectural heritage, etc.).
-The introduction to the multifaceted geography of Europe and other continents through the study of their natural geography, and social, economic and cultural features.
-The role of natural geographical features on human settlement and culture in given areas.
-The role and impact of human intervention on natural processes.

Capabilities:

-Recognises the possibilities of linking his/her own field of study with other subjects and the fields of education of the National Core Curriculum, and is able to use them in his/her teaching.
-Teaches pupils to accept and support each other and to cooperate without prejudice.
-Capable of educating pupils to accept local, regional, national and universal human values.
-Able to authentically communicate the values of sustainability in his/her pedagogical work. Able to understand causal relationships and to highlight the links between global challenges and local actions; to highlight subject-specific content related to sustainability, environmental awareness and economic and financial education and to use related pedagogical methods to help students build knowledge.
-Capable of using methods to understand the geo-environmental interrelationships of global issues.
-Able to understand the functioning of environmental systems in the context of global and local problems.
-Ability to recognise the links with other subjects and the National Curriculum and to use them in their teaching and learning.
-Capable of transmitting geographical knowledge and organising geo-environmental programmes in different school and extracurricular settings. Ability to communicate

openly and authentically in professional situations related to the field of geography.

- Introducing geography as a synthesising science.

Educating people to accept and embrace universal human values by introducing them to other cultures, peoples, religions, traditions etc.

- Exploring the links, interrelationships and possible solutions to global (e.g. climate change, overpopulation) and local (e.g. the Aral Sea problem, overpopulation in Ethiopia) problems, and exploring possible solutions.

- Interpreting and demonstrating the organic links with other subjects (physics, chemistry, biology, history).

- Giving presentations in and outside school, sharing professional and travel experiences.

- Interpreting the idea of "Think globally - act locally".

Attitude:

- Collaborates with teachers of the subject and other subjects, and with teachers of other fields of study specified in the National Core Curriculum.

- The qualified teacher is committed to national and universal values, is socially sensitive and supportive.

- Aims to develop in pupils the ability to think in a reflective and knowledge-based way.

- Values the development of tolerance towards ethnic and national groups.

- Open to an interdisciplinary approach to the disciplines and fields of study in geography and able to apply this approach in the teaching process.

- Values a complex approach to the subject matter, incorporating the natural and social sciences.

- Seeks to make conscious use of the potential offered by geography, particularly in the areas of learning methods, national identity, respect and appreciation of values, European integration, learning about different cultures, citizenship and democracy education, sustainability, environmental awareness, systems thinking, media literacy, and economic and financial education.

- It is important to underline that geography is one of the main areas of interdisciplinarity. It can be linked to all subjects, from physics and chemistry to history and even music.

- Acceptance of national and universal values through the study of the regions, countries, peoples and cultures discussed in class.

- Familiarity with ethnicities and nationalities receives special emphasis when discussing the countries of the Carpathian Basin, Europe and the world.

- It is important to understand all cultural values as part of universal human knowledge.

Autonomy and responsibility:

- Has a sense of responsibility in presenting the values of diverse human cultures.

Learns and accepts the values and teachings of other cultures.

-As a prospective teacher, he/she must educate his/her students to accept other cultures and peoples.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Japán - tegnap és ma, avagy az origamitól a karatéig. (Japan - yesterday and today, or from origami to karate);

12.2. Üzbegisztán - Vámbéry Ármin nyomában, avagy Buharától az Aral-tóig. (Uzbekistan - In the footsteps of Ármin Vámbéry, or from Buhara to the Aral Sea);

12.3. Kirgizisztán - a legendák földjén. (Kyrgyzstan - the land of legends);

12.4. Indonézia - Jáva és Celebesz. (Indonesia - Java and Celebes);

12.5. Indonézia - Bali, avagy az élő istenek szigete. (Indonesia - Bali, the island of the living gods);

12.6. Törökországi anziksz. (Turkey anchovies);

12.7. Jordánia - mozaikok és "tengerek". (Jordan - mosaics and "seas");

12.8. Olaszország - avagy Velencétől a tűzhányókig. (Italy - or from Venice to the volcanoes);

12.9. Izland - nem csak a "tűz és jég földje". (Iceland - not just the "land of fire and ice");

12.10. Marokkó - az Atlasz árnyékában. (Morocco - in the shadow of Atlas);

12.11. Etiópia - Gyertyagyújtás az Erta Ale vulkánál. (Ethiopia - Candle lighting at the Erta Ale volcano);

12.12. Namíbiától Zimbabwéig. (From Namibia to Zimbabwe);

12.13. Erdélyi tájakon és a Kárpátokon túl. In Transylvanian landscapes and beyond the Carpathians);

12.14. Képeslapok a világ körül - ismétlő válogatás a szemeszter előadásaiából. (Postcards around the world - a repeat selection of the semester's lectures);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles legalább 22 órán (a 28 órából) részt venni. Az ezt meghaladó távolmaradás indokolt (pl. orvosi) esetben pótolható, amely pótlás házidolgozat beadásával történik az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre. A hallgatónak az engedélyezett meghaladó hiányzás esetén 10 munkanapon belül szükséges

felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése céljából.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A hallgatónak a félév során három teszt jellegű zárthelyi dolgozatot kell megírnia, amelyek egyforma súllyal szerepelnek az érdemjegyen. Amennyiben a hallgató hiányzik a dolgozatírás alkalmával, a következő (egyetlen) alkalommal pótolhat. Az elégséges jegyhez minimálisan 40%-ot kell teljesíteni, a közepes érdemjegy feltétele a minimálisan 55%-os, a jó feltétele a minimálisan 70%-os teljesítmény. Jeles érdemjegy 85%-tól adható.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a minimálisan 22 tanórán való részvétel (katalógus lesz), valamint a szükséges zárthelyi dolgozatok megírása. A korábbiakban leírtak alapján indokolt esetben a hallgató házi dolgozat beadásával és annak minimális, azaz elégsége teljesítésével pótolhatja igazolt hiányzását.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés félévközi gyakorlati jeggyel történik. A félév során három zárthelyi dolgozat teljesítése kötelező. Speciális helyzetben (pl. írásképtelenség stb.) szóbeli vizsgával helyettesíthető.

Az ellenőrzésre kerülő tananyag az előadásokon elhangzott és a tematikában meghatározott ismeretekre épül.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges (40%) gyakorlati jegy.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gruber László: Legendás Kirgizisztán, A Földgömb, Heiling Média 2014.
2. Dr. Szilassi Péter: Ami a bulvárhírekből kimaradt – Etiópia geográfus szemmel, Panoráma, Budapest 2014.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gruber László: Japán - múlt és jelen, A Földgömb, Heiling-Média Kft. Budapest 2006.

Budapest, 2024.

Gruber László, közszolgálati egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TMNITV001

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): A mentális lexikon, avagy az agyi szótárunk

3. A tantárgy megnevezése (angolul): The mental lexicon, or our brain dictionary

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Libárdi Péter, PhD, oktató, adjunktus

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzus a pszicholingvisztika tudományterületének kiemelt kutatási területével, az emberi agyban lévő szótár, a mentális lexikon felépítésével és működésével foglalkozik. Megismerhetősége a nyelvészeti kutatásokban minden esetben empirikus, kísérleten alapuló korpusz vizsgálatát feltételezi. A foglalkozások résztvevői elméletben és gyakorlati a formában egyaránt találkoznak a szavak felismerésének és a szavakhoz való hozzáférésnek, az agyi szótár és a nyelvtan viszonyának, a mentális szótár szerveződésének és a szókincs elsajátításának mechanizmusaival. A kurzus kiter a beszédprodukció és -percepció, az anyanyelv-elsajátítás és az olvasás mentális folyamatainak feltérképezésére. A hallgatók helyben elvégzett minikutatások alkalmával megismerkednek a mentális lexikonban tárolt elemek jelentésének, szintaktikai, morfológiai és fonetikai információinak sokszínűségével, de betekintést

kaphatnak a szóasszociáció vizsgálati módszerének lefolytatásába is, megismerve annak hasznosítási lehetőségeit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course deals with the main research area of the field of psycholinguistics, the structure and functioning of the dictionary in the human brain, the mental lexicon. Its recognition in linguistic research always presupposes the examination of an empirical, experiment-based corpus. The participants of the sessions meet the mechanisms of word recognition and access to words, the relationship between the brain dictionary and grammar, the organization of the mental dictionary and the acquisition of vocabulary, both in theory and in practice. The course covers the mapping of the mental processes of speech production and perception, mother tongue acquisition and reading. During the mini-researches carried out on site, the students get to know the diversity of the meaning, syntactic, morphological and phonetic information of the elements stored in the mental lexicon, but they can also get an insight into the conduct of the word association test method, learning about its utilization possibilities.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom tanításának a Nemzeti alaptanterv és a kerettanterv tartalmához illeszkedő korszerű nyelvtudományi, társtudományi, valamint anyanyelvpedagógiai ismeretekkel. Ismeri az anyanyelvi nevelés-oktatás alapelveit, céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait, tanulásszervezési módjait, tanítási és tanulási stratégiáit; a tantervben megfogalmazott tanulási eredményeket, valamint a tantárgyak tanulásának sajátosságait, megismerési módszereinek lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket.

A mentális lexikon foglalkozásai alatt a hallgatók elméleti ismeretszerzés keretében számos interaktív feladatmegoldó módszerrel gyakorlati szempontú tapasztalatokat szerezhetnek a társadalmi és egyéni nyelvhasználatról a mentális lexikon tekintetében. A megszerzett tudás alapján felismeri, azonosítja és rendszerezi a tematikával kapcsolatos ismereteket, melyeket hivatásbeli működése folyamán sikerrel alkalmazhat.

Képességei

A hallgató rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, szövegalkotási, logikai, informatikai) felkészültséggel.

A hallgató különböző munkaformában elvégzett feladatok által megismeri mentális lexikon és működését és jellemző vonásait. A megszerzett ismereteket gyakorlati téren is alkalmazza, magabiztosan hajt végre önálló vizsgálatokat (például szóasszociációs vagy mondatmegértés témában). Biztos tudás meglétével elemzi és értékeli saját és mások nyelvhasználati tevékenységét, megnevezi, értelmezi a felmerülő problémákat, és javaslatokat tesz azok korrigálására. Feldolgozza a vizsgálat nyelvi adatait.

Attitűdje

Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, szövegalkotási, logikai, informatikai) felkészültséggel.

A hallgató nyitottá válik a pszicholingvisztika tudományág egy területének, a mentális lexikon behatóbb megismerésére, kritikai szemléletet alakít ki saját agyi szótára tekintetében. Gyakorlottá és igényessé válik a szóaktiválások minőségi megvalósításában. Elsajátítja a kutatómunka módszertanát és a mentális lexikon vizsgálati lehetőségeit.

Autonómiája és felelőssége

Képes eltérő nyelvelméleti kiindulópontokból tekinteni a nyelvhasználat jelenségeire. Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatosságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni, és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni. Munkája folyamán a résztvevő fokozatosan, először tanári irányítással, majd önállóan valósít meg gyakorlati típusú ismeretszerzést. Folyamatosan válik önellenőrzésre és döntésre képes, sokrétű ismeretekkel rendelkező, a mentális beszéd folyamatokat érzékelő egyénné.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

The students has up-to-date knowledge of linguistics, co-studies and mother tongue pedagogy in the teaching of Hungarian language and literature in line with the content of the National Core Curriculum and the Framework Curriculum. They are familiar with the basic principles, aims, tasks, contents, settings, subject-specific principles, methodological procedures, learning organisation methods, teaching and learning strategies of mother tongue education; the learning outcomes formulated in the curriculum, the specific features of subject learning, the possibilities of learning methods, textbooks and teaching aids.

During the mental lexicon sessions, students can gain practical experience of social and individual language use with regard to the mental lexicon with a number of interactive task-solving methods within the framework of theoretical knowledge acquisition. Based on the acquired knowledge, you recognize, identify and systematize knowledge related to the subject, which you can successfully apply in the course of your professional activities.

Capabilities:

The student will have the basic skills (reading comprehension, writing, reasoning, information technology) needed to acquire, process, interpret and organise information.

The student will learn about the mental lexicon and its functioning and characteristics through a variety of work tasks. He/she applies the knowledge acquired in practice, confidently carrying out independent investigations (e.g. on word association or sentence comprehension). With a sound knowledge of the language, he/she analyses and evaluates his/her own and others' language use, identifies and interprets problems and suggests ways of correcting them. Process the language data from the test.

Attitude:

The student will have the basic skills (reading comprehension, writing, reasoning, information technology) needed to acquire, process, interpret and organise information.

The student becomes open to a more in-depth knowledge of one area of the discipline of psycholinguistics, the mental lexicon, and develops a critical view of his own mental dictionary. He becomes experienced and demanding in the quality implementation of word activations. You learn the methodology of research work and the examination possibilities of the mental lexicon.

Autonomy and responsibility:

The ability to look at the phenomena of language use from different linguistic theoretical perspectives. The ability to map, model and interpret the diversity of knowledge about language (systemic, social and cultural) in a way that is appropriate to the age group.

In the course of his work, the participant gradually, first under the guidance of a teacher, and then independently realizes practical knowledge acquisition. He is constantly becoming an individual capable of self-control and decision-making, possessing diverse knowledge and sensing mental speech processes.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A mentális lexikonról általában – bevezető (Introducing the mental lexicon in general);
- 12.2. Elméleti modellek (Theoretical models);
- 12.3. A mentális lexikon szerkezete, nagysága (Structure and size of the mental lexicon);
- 12.4. A mentális lexikon felépítése és működése (Structure and functioning of the mental lexicon);
- 12.5. A szavak tárolása és előhívása (Saving and recalling words);
- 12.6. A szóasszociáció elméleti bemutatása és szóasszociáció a gyakorlatban (Theoretical introduction to word association and word association in practice);
- 12.7. A lexikális hozzáférés folyamata – a beszédprodukció (The process of lexical access - speech production);
- 12.8. A lexikális előhívás problémái, a megakadásjelenségek és gyakorlati vizsgálatuk (Problems of lexical recall, stalling phenomena and their practical investigation);
- 12.9. Aktiválás a beszédmegértésben (Speech understanding activation);
- 12.10. Az anyanyelv-elsajátítás elméleti kérdései, modellek és lépcsőfokai (Theoretical issues, models and stages of native language acquisition);
- 12.11. Generációs különbségek és jellemzőik a nyelvi változás tekintetében, az ifjúsági nyelvhasználat jellegzetességei (Generational differences and their

characteristics in terms of language change, characteristics of young people's language use);

12.12. A két- és kettősnyelvűség és a mentális lexikon (Bilingualism and the mental lexicon);

12.13. A mentális lexikonról tanultak összefoglalása, rendszerezése (Summarising and organising of the mental lexicon);

12.14. A kurzus lezárása: zárthelyi dolgozat megírása (End of course exam: paper test);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórákon a részvétel kötelező, a hallgató egy szemeszter alatt maximum három alkalommal hiányozhat. Szükség esetén pótló zárthelyi dolgozat írátható. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (betegség, kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. // A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A hallgató a félév során egy zárthelyi dolgozatot ír, szóéletrajzot készít és reflexiót alkot egy, általa választott tanulmányról önállóan megalkotott szempontrendszer alapján.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a foglalkozásokon meghatározott arányú aktív hallgatói részvételhez kötött, a félév folyamán maximum három alkalmat lehet mulasztani a hallgatónak, valamint a zárthelyi dolgozatok sikeres (legalább elégséges minőségű) teljesítése.

16.2. **Az értékelés:**

A két dolgozat közül a tárgy teljesítéséhez egyik sem lehet elégtelen, a gyakorlati jegy minőségét a dolgozatok százalékos értéke határozza meg.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:**

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése (ennek függvénye a rendszeres és aktív jelenlét a foglalkozásokon) és a zárthelyi dolgozatokban elért, legalább az elégséges vizsgajegynek megfelelő százalékos arány.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Gósy Mária: A lexikális előhívás problémája, MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest 2001. ISBN: ISSN 1218-8727;
2. Gósy Mária: Pszicholingvisztika, Osiris Kiadó, Budapest 2005. ISBN: ISBN 963 389 773 4;
3. Pléh Csaba – Lukács Ágnes (szerk.) : Pszicholingvisztika 1-2., Akadémiai Kiadó, Budapest 2014. ISBN: ISBN 978 963 05 9499 8;
4. Lengyel Zsolt – Navracics Judit (szerk.) : Tanulmányok a mentális lexikonról. Nyelvelsajátítás – beszédprodukció – beszédpercepció , Tinta Könyvkiadó, Budapest 2009. ISBN: ISBN 978 963 9902 23 7;
5. Libárdi Péter: A mentális lexikon több szempontú vizsgálata, Eötvös Kiadó, Budapest 2019. ISBN: ISBN 978 615 80909 2 6;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Gósy Mária: Az életkor hatása a feldolgozási és a tervezési folyamatokra mondatismétléskor, MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest 2016. ISBN: ISSN 1218-8727;
2. Gósy Mária: Szókeresés a „mentális lexikonban”. , Magyar Nyelvőr 122., Budapest 1998. ISBN: ISSN 0025-0236;
3. Laczkó Mária: A mentális lexikon a szóasszociációk tükrében a tinédzserek anyanyelv- és idegennyelv-elsajátítási folyamatában., Anyanyelv-pedagógia-Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest 2014. ISBN: ISSN 2060-0623;
4. Laczkó Mária: A mentális lexikon a szóasszociációk tükrében a tinédzserek anyanyelv- és idegennyelv-elsajátítási folyamatában., Anyanyelv-pedagógia-Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest 2014. ISBN: ISSN 2060-0623;
5. Pléh Csaba: A magyar morfológia pszicholingvisztikai aspektusai. In: Kiefer Ferenc (szerk.): Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia., Akadémiai Kiadó, Budapest 2000. ISBN: ISBN 9630577372 ;

Budapest, 2024

Dr. Libárdi Péter, PhD, oktató, adjunktus

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TMNITV002

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Európai nyelvtörvények, nyelvstratégiák és nyelvi jogok

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Language laws, development strategies and linguistic rights in Europe

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Pomozi Péter Gyula, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzus naprakész, alapos ismereteket kíván adni eredeti törvények, jogszabályok rendeletek alapján jónéhány európai ország nyelvtörvényéről és/vagy egyes nyelvstratégiai dokumentumairól. Az egyes dokumentumok elemzését az adott nyelvterület történetének, dialektális tagoltságának, a nyelvterületen élő kisebbségeknek az áttekintése előzi meg, hogy a hallgatók megfelelő nyelvpolitikai és kultúrtörténeti kontextusban legyenek képesek értelmezni ezeket. A törvényeket és stratégiákat tárgyaló előadás párokat a nyelvtörvények-többsnyelvűség-nyelvi kisebbségek-nyelvi diverzitás témaköreit taglaló, szociolingvisztikai szempontú bevezetés előzi meg.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course aims to provide up-to-date, in-depth knowledge of the language laws and/or development strategy documents of a number of European countries, based on original laws and regulations. The analysis of each document is preceded by an overview of the history of the language area, its dialectal divisions and the minorities living in the language area, so that students can interpret them in the appropriate linguistic and cultural-historical context. The lectures on laws and strategies are preceded by a sociolinguistic introduction on the topics of language laws, multilingualism, linguistic minorities, and linguistic diversity.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Komoly tudása van Európa nyelvpolitikai helyzetéről;ű
- Ismeri a főbb európai nyelvtörvénytypusokat és nyelvpolitikai modelleket;
- Tisztában van a Kárpát-medence utóbbi száz évének főbb nyelvpolitikai történéseivel, különös tekintettel a Trianon után kisebbségbe került magyar nemzetrészek nyelvi jogi helyzetére.

Képességei

- Képes sokoldalúan elemezni és értékelni nyelvi jogi dokumentumokat;
- Képes megszerzett tudása alapján kisebb nyelvi jogi, kisebbségvédelmi projektek tervezésére

Attitűdje

- Érdeklődik a Kárpát-medencei magyarság nyelvi helyzete iránt;
- Képviseli és hitelesen képes továbbadni az integratív, kisebbségvédő nyelvi modellek, köztük a nyelvi autonómiamodellek lényegét;
- Folyamatosan aktívan részt vesz az órai problémák megvitatásában;
- Folyamatosan törekszik nézőpontja árnyalására, a szakmai etikai elvárásoknak maximálisan megfelelő attitűd kialakítására.

Autonómiája és felelőssége

- Képes önálló projektfeladatot tervezni, másokat feladattervezésben segíteni;
- Felelősséget érez a megfelelő nyelvpolitikai modellek társadalmi megismertetése iránt.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- Has profound knowledge of the language policy situation of Europe;
- Is acquainted with the main types of European language laws and language policy models;
- Is aware of the main developments in language policy in the Carpathian Basin over the past century, particularly as regards the language right situation of the Hungarian

national regions which sank into minority status after The Treaty of Trianon.

Capabilities:

- Can critically analyse and evaluate language right documents;
- Based on the knowledge acquired, can design small-scale projects in the field of language law and minority protection.

Attitude:

- Is interested in the language situation of the Hungarian population in the Carpathian Basin;
- Represents and can credibly convey the essence of integrative, minority protecting language models, including language autonomy models;
- Actively participates in class discussions throughout the term;
- Constantly strives to refine their viewpoint and to develop a truly ethical professional attitude.

Autonomy and responsibility:

- Can independently plan project work and help peers do the same;
- Assumes responsibility for acquainting the wider society with appropriate language policy models.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Európa általános nyelvpolitikai képe az érvényes nyelvtörvények, nyelvi fejlesztési tervek és nyelvi jogok alapján. (A general introduction to the language policy situation of Europe, centering on existing language laws, language development models and language rights);
- 12.2. Nyelvpolitika, általános és kisebbségi nyelvi jogok a nyelvtervezési modellek keretein belül. A regionális és kisebbségi nyelvek európai chartája. (Language policy, general and minority language rights within the framework of language planning models. The European Charter for Regional or Minority Languages.);
- 12.3. Az etatista, diszkriminatív nyelvpolitika és nyelvtörvény iskolapéldái: a francia modell. (The French model: a textbook example of an etatist, discriminatory language policy and language law.);
- 12.4. Az integratív nyelvtörvény iskolapéldája: a finn nyelvtörvények 1922-től napjainkig. (The textbook example of integrative language law: the Finnish language laws from 1922 to the present.);
- 12.5. A nyelvfejlesztési tervek és a gyakorlat viszonya: svéd, finn, észt tapasztalatok. (The relationship between language development plans and practice: the Swedish, Finnish and Estonian experiences.);

- 12.6. Egy teljes állami, nyelvpolitikai modell alaptörvénytől a nyelvfejlesztési tervekig. Az észti modell történeti előzményei és gyakorlata 1994-től napjainkig. Az észti, mint lehetséges példa a magyar nyelvpolitika számára. (A complete state language policy model, from the constitution to language development plans. The historical background and practice of the Estonian model from 1994 to the present. The Estonian model as a possible example for Hungarian language policy.);
- 12.7. A lengyel nyelv és a lengyel nyelvjárások védelméről szóló törvény és a lengyel nyelvfejlesztési tervek. A lengyel, mint lehetséges példa a magyar nyelvpolitika számára. (The act on the protection of the Polish language and Polish dialects and the Polish language development plans. The Polish model as a possible example for Hungarian language policy.);
- 12.8. A szlovák nyelvtörvény és a kisebbségek nyelvi jogai Szlovákiában. (The language law of Slovakia and the language rights of minorities in Slovakia.);
- 12.9. Az ukrán oktatási- és nyelvtörvények 2017 óta: helyzetkép Kárpát-medencei szemszögből. (The Ukrainian education and language laws since 2017: a perspective from the Carpathian Basin.);
- 12.10. A vajdasági tartományi autonómia és a kisebbségi nyelvi jogok. Törvényi háttér és napi gyakorlat. (Provincial autonomy and minority language rights in Vojvodina. Legal background and daily practice.);
- 12.11. A 2001. évi XCVI. törvény elemzése. Kell-e magyar nyelvtörvény? Milyen egy jó nyelvtörvény? (Analysis of Act XCVI of 2001. Do we need a Hungarian language law? What is a good language law like?);
- 12.12. Kisebbségi nyelvi jogok és revitalizáció. Hogyan lehet jó nyelvi jogi projektet készíteni? (Minority language rights and revitalisation. How to design a good language law project?);
- 12.13. Összefoglalás. Vizsgamunkák előadása I. (Conclusion. Presentation of examination papers I.);
- 12.14. Vizsgamunkák előadása II. (Presentation of examination papers II.);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozásoknak legalább 72%-án, azaz legalább 10 órán részt venni.

Tartós távolmaradás indokolt esetben (orvosi, szolgálati) pótolható, amely pótlás projekt munka beadásával történik az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre.)

Egyéni tanrend: Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges

teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében).

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Félévközi kiselőadás, értékelés ötfokozatú jegy, az értékelés részletes leírását l. 16.2.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés módja:gyakorlati jegy,
amely a következő elemekből áll össze:

- első kiselőadás: 25%
- második kiselőadás: 50%
- órai részvétel és aktivitás: 25%

A gyakorlati jegy eredménye 41%-tól 55%-ig elégséges, 56%-tól 70%-ig közepes, 71%-tól 85%-ig jó, 86% felett jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

Irodalomjegyzék:

Kötelező irodalom:

1. Bańcerowski, Janusz: A lengyel nyelv törvényi védelméről, 2001. ISBN: ISSN 0025-0236;
2. Pomozi Péter: Kis ország - nagy stratégia. Az észt nyelvpolitikai modell., ELTE, Budapest 2011.
3. Pomozi Péter: Népeségváltozás és magyar identitás a Kárpát-medencében. Nyelvpolitikai lehetőségeink száz évvel Trianon után. In Pusztay János szerk.: A veszélyeztetett magyar nyelv., Anyanyelvápolók Szövetsége, Budapest 2020. ISBN: ISBN 978-615-5735-14-1;
4. The Toubon-law of 1994. .
5. Európa Tanács: A regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartája. , Strasbourg 2022.

Ajánlott irodalom:

1. Kolláth Anna: A szlovéniai Muravidék nyelvi sokszínűsége napjainkban. In Pusztay János szerk.: A veszélyeztetett magyar nyelv. , Anyanyelvápolók Szövetsége, Budapest 2020. ISBN: 978-615-5735-14-1;
2. Németh Balázs: A lett nyelvpolitika alapelvei 2005–2014, BDTF, Heuréka-sorozat, Szombathely 2007. ISBN: ISSN 1785-1378 ISBN 978-963-9531-93-2;
3. Vadász Rezső–Gubányi-Kléber József: Breton kavicsok a francia mozaikban. Kisebbségkutatás. 2001/1., 2001. ISBN: ISSN 1588-0893;

Budapest, 2024

Pomozi Péter Gyula, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TMNITV003

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Legenda, életrajz, királytükör. Az Árpád-házi királylányok alakja a középkori műfajokban

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Legend, Biography, Mirror for Princes. The Árpád Dynasty Princesses in Medieval Literary Genres

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Biró Csilla, PhD, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórak száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzus célja, hogy megismertesse az érdeklődőkkel elsősorban az Árpád-ház olyan királyi hercegnőinek (azaz királylányainak) a tevékenységét, szellemiségét és hatását, akiket Európa különböző királyi és nemesi udvaraiba házасítottak ki, ezáltal arányosabb és élesebb képet kialakítva a hallgatókban a történelmünk női szereplőiről is. Többben civilizatorikus szerepüknek köszönhetően regionális vagy európai szintű hírnévre tettek szert, ami maga után vonta, hogy különböző irodalmi alkotásokat hoztak létre róluk, vagy írtak hozzájuk. Ezen művek egy része hazánkban kevésbé ismert, illetve több magyar nyelven nem is olvasható. A szövegek tanulmányozása és elemzése magyar nyelvű fordítások, valamint a szemináriumvezető magyar fordításai alapján történik azokban az esetekben, ahol még nincs magyar nyelvű kiadás.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to familiarize participants with the activities, spirit, and influence of the royal princesses of the Árpád dynasty who were married into various royal and noble courts across Europe. This approach allows students to develop a more balanced and vivid understanding of the female figures in our history. Several of these princesses gained regional or European fame due to their civilizational role, which led to the creation of various literary works about them or dedicated to them. Some of these works are less known in Hungary, and many are not available in Hungarian. The study and analysis of these texts will be based on Hungarian translations as well as translations prepared by the seminar leader in cases where no Hungarian version exists.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Széles körű ismeretekkel rendelkezik az Árpád-házi királylányok történelmi és kulturális jelentőségéről.
- Ismeri az Árpád-házi királylányokkal kapcsolatos legfontosabb forrásokat, műfajokat és szakirodalmat.

Képességei

- Képes az Árpád-házi királylányokhoz kapcsolódó források és irodalmi szövegek elemzésére és az azokban rejlő történelmi összefüggések felismerésére.

Attitűdje

- Tudatosan és helyesen használja az elsajátított szaknyelvi normákat.
- Hitelesen elemzi a középkori uralkodóinkkal kapcsolatos alapvető szövegeket.
- Igénye van a Magyar Királyság további további kiemelkedő alakjainak megismerésére önálló tanulás és önfejlesztés által.

Autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspont kialakítására.
- Felelősen elfogadja és szükség esetén megismeri más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait és terminológiáját.
- Munkája során figyelembe veszi az elemzett irodalmi jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- The participant possesses extensive knowledge of the historical and cultural significance of the Árpád dynasty princesses.
- The participant is familiar with the most important sources, genres, and literature related to the Árpád dynasty princesses.

Capabilities:

- The participant is capable of analyzing sources and literary texts related to the Árpád dynasty princesses and recognizing the historical connections within them.

Attitude:

- The participant consciously and accurately uses the acquired technical language norms.
- The participant analyzes key texts of early Hungarian literature authentically.
- The participant has a desire to learn about other prominent figures of the Kingdom of Hungary through independent study and self-development.

Autonomy and responsibility:

- The participant feels responsible for forming a historically and ideologically coherent individual perspective.
- The participant responsibly accepts and, when necessary, acquaints themselves with the distinct methodological features and terminology of other scientific disciplines.
- The participant considers the historical, cultural, and social determinism of the analyzed literary phenomena in their work.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Bevezetés – az Árpád-ház külföldi udvarokba került nagy női alakjai (Introduction – Prominent Female Figures of the Árpád Dynasty in Foreign Courts);
- 12.2. A kereszténység nőképe a középkorban Szent Jeromos levelei alapján (The Image of Women in Christianity during the Middle Ages Based on the Letters of St. Jerome);
- 12.3. A középkori irodalom műfajai, motívumai és az Árpád-házi királyi hercegnők (Genres and Motifs of Medieval Literature and the Royal Princesses of the Árpád Dynasty);
- 12.4. Skóciai Szent Margit (Saint Margaret of Scotland);
- 12.5. Árpád-házi Szent Piroska (Saint Irene of Hungary);
- 12.6. A ferences lelkiesség hatása a keresztény női ideálra (The Influence of Franciscan Spirituality on the Christian Female Ideal);
- 12.7. Árpád-házi Szent Erzsébet (Saint Elizabeth of Hungary);
- 12.8. Prágai Szent Ágnes (Saint Agnes of Prague);
- 12.9. IV. Béla leányai (The Daughters of King Béla IV);
- 12.10. Árpád-házi Jolánta (Yolanda of Hungary);
- 12.11. Árpád-házi Mária (Maria of Hungary, queen of Naples);
- 12.12. Anjou Hedvig (Jadwiga of Poland);
- 12.13. Összefoglalás (Summary);
- 12.14. Számonkérés (Assessment);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A követelmény a tanórákon való aktív részvétel. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén egy külön beadandót szükséges készíteni a tantárgy tematikájában megtalálható, a tantárgy oktatója által meghatározott témakörben, 5000 leütés (3 oldal) terjedelemben. Egyéni tanrend és tartós betegség esetén két beadandó dolgozat és egy zárthelyi dolgozat írandó, ezek elfogadása esetén a hallgató megkaphatja a gyakorlati jegyét.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A szorgalmi időszak során két zárthelyi dolgozat teljesítése. A zárthelyi dolgozat eredménye 41%-tól 55%-ig elégséges, 56%-tól 70%-ig közepes, 71%-tól 85%-ig jó, 86% felett jeles. Az elmulasztott zárthelyi dolgozatok teljesítése egy alkalommal pótolható a vizsgaidőszak első hetéig, a sikertelen feladat a TVSZ-ben meghatározottak szerint javítható.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félév végi aláírás megszerzésének feltétele a szemináriumon való részvételre (és aktivitásra) vonatkozó követelmények betartása és a zárthelyi dolgozatok teljesítése legalább elégséges eredménnyel.

16.2. Az értékelés:

A félév végi számonkérés módja és formája: gyakorlati jegy, amely a következő elemekből áll össze:

- első zárthelyi dolgozat: 20%
- második zárthelyi dolgozat: 30%
- órai részvétel és aktivitás: 50%

A gyakorlati jegy eredménye 41%-tól 55%-ig elégséges, 56%-tól 70%-ig közepes, 71%-tól 85%-ig jó, 86% felett jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Zsoldos Attila: Az Árpádok és asszonyaik. A királynéi intézmény az Árpádok korában., MTA Történettudományi Intézet, Budapest 2005. ISBN: 963 831 298 X;
2. Érszegi Géza: Árpád-kori legendák és intelmek, Szépirodalmi, Budapest 1983. ISBN: 963 152 005 6;

3. Klaniczay Tibor, Klaniczay Gábor: Szent Margit legendái és stigmái., Argumentum, Budapest 1994. ISBN: 963 771 946 6;
4. Klaniczay Gábor: Uralkodók szentsége a középkorban: magyar dinasztikus szentkultuszok és európai modellek, Balassi, Budapest 2000. ISBN: 963 506 298 2;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Brachfeld Ferenc Olivér: Árpád-házi Jolánta, Aragónia királynéja, Magánkiadás, Szeged 1993. ISBN: 963 481 939 7;
2. Mezey László: Deákság és Európa: Irodalmi műveltségünk alapvetésének vázlata, Akadémiai, Budapest 1979. ISBN: 239 998 941 954 4;
3. Török József: A magyar föld szentjei, Ecclesia, Korda, Budapest 1997. ISBN: 963 909 710 1;
4. Falvay Dávid: Magyar dinasztikus szentek olasz kódexekben, ELTE BTK Olasz Nyelv és Irodalom Tanszék, Budapest 2012. ISBN: 978 963 284 296 7;

Budapest, 2024

Dr. Biró Csilla, PhD, közszolgálati egyetemi
docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TMNITV004

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Magyarságtudományi alapismeretek

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Hungarian Studies

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Nagy Dóra, tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja, hogy a hallgatók általános képet kapjanak a magyarságtudomány fogalmáról, fő irányzatairól, módszereiről és intézményrendszereiről. A kurzus során kiemelt figyelmet szentelünk a magyar mint idegen nyelv történeti és módszertani kérdéseinek. Cél, hogy a kurzus elvégzésével a tanulók megismerjék a magyarságtudomány szerepét a magyar kulturális örökség megőrzésében.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to provide students with a general idea of the concept, main trends, methods and institutional systems of Hungarian Studies. The course will pay special attention to the historical and methodological issues of Hungarian as a foreign

language. The aim is that by completing the course, students will learn about the role of Hungarian Studies in the preservation of Hungarian cultural heritage.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Ismeri a magyarságtudomány legfontosabb fogalmait, irányzatait, módszereit és intézményrendszereit, valamint az ezeket feldolgozó főbb szakirodalmat.

Alapvető és sokrétű ismeretekkel rendelkezik a magyarságtudomány történeti és kulturális jelentőségéről.

Képességei

Képes átlátni a magyarságtudományi hagyományok szerepét a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítésében, és elhelyezi e jelenségeket a szakterülete szempontjából releváns európai kontextusban.

Attitűdje

Tudatosan és helyesen használja az elsajátított szaknyelvi normákat.

Igénye van a magyarságtudomány további kiemelkedő alakjainak és intézményeinek megismerésére önálló tanulás és önfejlesztés által.

Közvetíti a magyarságtudomány alapvető elemeit, gondolatait, erkölcsi, esztétikai értékeit.

Autonómiája és felelőssége

Felelősséget érez a történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspont kialakítására.

Felelősen elfogadja és szükség esetén megismeri más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait és terminológiáját.

Munkája során figyelembe veszi az elemzett jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.

A magyarságtudomány területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

The participant knows the most important concepts, trends, methods and institutional systems of Hungarian Studies, as well as the main literature dealing with them.

Basic and broad knowledge of the historical and cultural significance of Hungarian Studies.

Capabilities:

The participant is able to understand the role of the traditions of Hungarian Studies in the construction of national identity discourses, and to place these phenomena in the relevant European context.

Attitude:

The participant use the acquired linguistic standards consciously and correctly.

The participant has a desire to to learn about other prominent figures and institutions of Hungarian studies through independent learning and self-development.

The participant communicates the fundamental elements, ideas, moral and aesthetic values of Hungarian studies.

Autonomy and responsibility:

The participant feels responsible for developing a historically and ideologically coherent individual position.

The participant accepts responsibly and, where necessary, become familiar with the different methodological specificities and terminology of other disciplines.

The participant takes into account the historical, cultural and social determinants of the phenomena analysed.

The participant applies the knowledge acquired in the field of Hungarian studies to his/her own self-cultivation and self-awareness.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A hungarológia fogalma és tárgyköre (The concept and subject of hungarology);
- 12.2. A hungarológia története (The history of hungarology);
- 12.3. A hungarológia intézményei: a Collegium Hungaricumok és a két világháború közötti intézetek (Institutions of Hungarology: the Collegium Hungaricums and the institutes between the two world wars);
- 12.4. Hungarológiai intézmények és oktatóhelyek az 1960-as évektől napjainkig (Hungarological institutions and teaching places from the 1960s to the present);
- 12.5. A magyar mint idegen nyelv oktatásának történeti áttekintése (Historical overview of the teaching of Hungarian as a foreign language);
- 12.6. Magyartanítás a történeti Magyarországon. Magyar-német nyelvi-kulturális kapcsolatok a XVIII. századi Magyarországon (Teaching Hungarian in historical Hungary. Hungarian-German linguistic-cultural relations in 18th century Hungary);
- 12.7. Bél Mátyás (Mátyás Bél);
- 12.8. Vályi András (András Vályi);
- 12.9. Riedl Szende (Szende Riedl);

- 12.10. A magyar mint környezeti nyelv a Kárpát-medencében. A hungarológia oktatásának lehetőségei, problémái a jelenkorban (Hungarian as an environmental language in the Carpathian Basin. Possibilities and problems of teaching Hungarian Studies in the present);
- 12.11. A hungarológia oktatásának megjelenési formái a 2020-as nemzeti alaptantervben és a kerettantervben (The forms of teaching Hungarian Studies in the 2020 national core curriculum and the framework curriculum. Possibilities and problems of teaching Hungarian Studies in the present);
- 12.12. Összefoglalás (Summary);
- 12.13. Számonkérés (Assessment);
- 12.14. Értékelés (Evaluation);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A követelmény a tanórákon való aktív részvétel. A hallgatóknak legfeljebb három hiányzás megengedett. Ezt meghaladó hiányzás esetén a hallgatónak egyedileg megbeszélte többletfeladatot kell megoldania az aláírás megszerzéséhez. Hiányzás esetén a hiányzást igazoló dokumentumot a hallgató köteles az oktató e-mail címére megküldeni. A hallgató köteles továbbá a kurzus anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Egyéni tanrend és tartós betegség esetén két beadandó dolgozat és egy zárthelyi dolgozat írandó, ezek elfogadása esetén a hallgató megkaphatja a gyakorlati jegyét.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A szorgalmi időszak során két zárthelyi dolgozat teljesítése. A zárthelyi dolgozat eredménye 41%-tól 55%-ig elégséges, 56%-tól 70%-ig közepes, 71%-tól 85%-ig jó, 86% felett jeles.

Az elmulasztott zárthelyi dolgozatok teljesítése egy alkalommal pótolható a vizsgaidőszak első hetéig, a sikertelen feladat a TVSZ-ben meghatározottak szerint javítható.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félév végi aláírás megszerzésének feltétele a szemináriumon való részvételre (és aktivitásra) vonatkozó követelmények betartása és a zárthelyi dolgozat teljesítése legalább elégséges eredménnyel.

16.2. Az értékelés:

A félév végi számonkérés módja és formája: gyakorlati jegy, amely a következő elemekből áll össze:

- első zárthelyi dolgozat: 20%
- második zárthelyi dolgozat: 50%
- órai részvétel és aktivitás: 30%

A gyakorlati jegy eredménye 41%-tól 55%-ig elégséges, 56%-tól 70%-ig közepes, 71%-tól 85%-ig jó, 86% felett jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Éder Zoltán: Fejezetek a magyar mint idegen nyelv oktatásának történetéből, Magyar Nyelvőr, 107. évfolyam 3. szám 1983.
2. Éder Zoltán: Túl a Dunatájon – Fejezetek a magyar művelődéstörténet európai kapcsolatai köréből, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest 1999. ISBN: 963 8033 32 0;
3. Kósa László: A magyarságtudomány kézikönyve, Akadémiai Kiadó, Budapest 1991. ISBN: ISBN 963 05 5769 X;
4. Pomozi Péter: Magyar nyelvű otthon 4. Felvidék., Anyanyelvápolók Szövetsége, Budapest 2023. ISBN: ISBN 978-615-5735-06-6;
5. Pomozi Péter: Magyar nyelvű otthon 5. Kárpátalja., Anyanyelvápolók Szövetsége, Budapest 2023. ISBN: 978-615-5735-12-7;
6. Giay Béla – Nádor Orsolya: A magyar mint idegen nyelv – Hungarológia. Tankönyv és szöveggyűjtemény, Janus/Osiris, Budapest 1998. ISBN: 963 379 573 3;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szili Katalin: A magyar mint idegen nyelv oktatása mint alkalmazott hungarológiai diszciplína, THL2: A magyar nyelv és kultúra tanításának szakfolyóirata, Budapest 2019 1-2. szám.
2. Szili Katalin: Bél Mátyás Sprachmeistere újra és újra, Magyar Nyelv 2012 108. évfolyam 3. szám.

Budapest, 2024

Nagy Dóra, tanársegéd

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTV001

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Konfliktuskezelés

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Conflict management

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 80% gyakorlat, 20% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Vassné Dr. Figula Erika Éva, PhD, Habilitáció, egyetemi tanár

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Az agresszió fogalma, jelenségtana, elméletei. A bántalmazás típusai, okai, pszichés következményei. Magatartásbeli jelek, tünetek. Az önpusztító agresszió. Erőszak a családban és a családvédelem. Az agresszió megnyilvánulásai. Az agresszió kezelésének lehetőségei. Gyermekebántalmazás. Iskolai erőszak. Médiaerőszak

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The concept, phenomena and theories of aggression. Types of abuse, causes, psychological consequences. Behavioural signs, symptoms. Self-destructive aggression. Violence in the family and family protection. Manifestations of aggression. Treatment of aggression. Child abuse. School aggression. Media violence.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Birtokában van a különböző közszolgálati szervekkel szemben támasztott hivatásetikai feltételrendszer által megkövetelt kritériumoknak.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatokkal kapcsolatos jogi szabályozás tekintetében.
- Rendelkezik a szakmai feladatellátásához szükséges idegennyelv tudással legalább egy idegen nyelven.
- Ismeri a közszolgálatban a saját szakterületén rendszeresített digitális technológiákat és a velük történő kommunikáció módját, továbbá ismeri az adott környezethez megfelelő digitális kommunikációs eszközöket.

Birtokában van az erőszakkal kapcsolatos elméleteknek, ismereteknek. Tájékozott a családvédelem és a családsegítés lehetőségeit és módszereit illetően.

Képességei

- Képes rendszerben gondolkozni és felismerni az ökológiai rendszer alapvető szolgáltatásainak hasznosításából eredő kockázatokat és konfliktusokat, továbbá munkaköréhez és feladataihoz kapcsolódóan megoldásokat keresni azok megelőzésére, enyhítésére, megoldására.
- Képes a munkaköréhez és feladataihoz kapcsolódó jogszabályi háttér értelmezésére és gyakorlati alkalmazására.
- Széles körű felkészültsége folytán alkalmas arra, hogy a környezeti változásokhoz és a változó munkateherhez alkalmazkodjon.
- Képes a csoportmunkára.
- Megfelelően alkalmazza a közszolgálatban a saját szakterületén rendszeresített digitális technológiákat. Képes az IKT-rendszerek használata során a megfelelő biztonsági előírások és szabályok alkalmazására, betartására.
- Szakmai feladatellátása során megfelelően alkalmaz legalább egy idegennyelvet.
- Rendelkezik olyan tanulási készségekkel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy nagyfokú önállósággal folytathassa további tanulmányait.

Képes a társadalmi jelenségeket, folyamatokat értelmezve átlátni azok pedagógiai, pszichológiai következményeit.

Attitűdje

- Elfogadja szakterülete etikai normáit és szabályait, és ezeket a szakmai feladatok ellátásában, az emberi kapcsolatokban és a kommunikációban egyaránt képes betartani.
- Sajátjának tudja, megőrzi és továbbadja a különböző közszolgálati hivatásrendek etikai értékeit, nyitott azok szellemi adaptációjára.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt, azt a pontosságra való törekvés jellemzi.
- Nyitottan, valamint feladat- és megoldás-központúan viszonyul a szakterületén tapasztalt kihívásokhoz. Megfelelő kezdeményező képességgel rendelkezik a problémafelismerés és -kezelés területén. Kritikusan gondolkodik.

Ismereteinek birtokában nyitott a gyermekek, családok problémáinak felismerésére és kezelésére.

Autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a munkájával és a magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartása terén.
- Felelősséget érez a munkája ellátása során tudomására jutott adatok, információk kezelése és azok megosztása tekintetében. Felelősséget érez a rábízott gyermekekkel kapcsolatban.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

- The student is aware of the criteria required by the system of professional ethics applied to the various public service bodies
- The student has a basic knowledge of the legal framework for the protection of personal data and data of public interest.
- The student has the necessary foreign language skills in at least one foreign language to fulfil his/her professional duties.
- The student knows the digital technologies used in public service in his/her own professional field and how to communicate with them as well as the digital communication tools appropriate for the specific environment.

He is in possession of theories and knowledge about violence. Knowledgeable about the possibilities and methods of family protection and family support.

Capabilities:

- The student is able to think systematically and to identify risks and conflicts arising from the use of the basic services of the ecosystem as well as find solutions to prevent, mitigate and resolve them in relation to his/her work and tasks.
- The student is able to interpret and apply in practice the legal background related to his/her job and tasks.
- Due to the wide range of his/her skills, the student is able to adapt to the environmental changes and the changing workloads.
- The student is able to work in teams.
- The student properly applies the digital technologies in his/her own professional field of public service. The student is able to apply and comply with appropriate security standards and rules when using ICT systems.
- During the performance of his/her professional duties, the student is able to apply at least one foreign language properly.
- The student has the learning skills necessary to be able to continue his/her studies with a high degree of independence.

The ability to interpret social phenomena and processes and to see their pedagogical and psychological consequences.

Attitude:

- The student accepts the ethical standards and rules of his/her professional field and he/she is able to comply with them in the performance of his/her professional duties, in human relations and in communication.
- The student takes its own, preserves and transmits the ethical values of the various public service professions and he/she is open to their intellectual adaptation.
- The student is committed to carry out his/her professional work at a qualified level

and he/she strives for accuracy.

- The student is open-minded, has task- and solution-oriented approach to the challenges in his/her professional field. He/she has adequate initiative in the field of problem identification and management. He/she has the skill of critical thinking.

With his/her knowledge, he/she is open to identifying and dealing with the problems of children and families.

Autonomy and responsibility:

-The student takes responsibilities for compliance with professional, legal, ethical standards and rules in relation to his/her work and conduct.

-The student takes responsibility for handling and sharing the data and information he/she receives during his/her work.

Feel responsible for the children in their care.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Erőszak fogalma, elméletei (The concept and theories of violence);
- 12.2. Családon belüli erőszak jellegzetességei (Characteristics of domestic violence);
- 12.3. Gyermekbántalmazás (Child abuse);
- 12.4. „Vadászat” című film megtekintése, megbeszélése (Watching and discussing the film "Hunting");
- 12.5. Áldozattá válás, állatokkal szembeni erőszak (Victimisation, animal abuse);
- 12.6. Internet és erőszak, médiaerőszak (Internet and violence, media violence);
- 12.7. Iskolai erőszak (School violence);
- 12.8. „Osztály” című film megtekintése, megbeszélése (Watching and discussing the film "Class");
- 12.9. Konfliktuskezelés resztoratív módszerrel, erőszak megelőzése, Zárthelyi dolgozat írása (Conflict resolution using the restorative method, violence prevention, Writing a written test paper);
- 12.10. Előítélet, agresszió megismerése az "Amerikai História X" című film kapcsán. (Learning about prejudice and aggression in the film "American History X".);
- 12.11. Hallgatók kiselőadásai az erőszak témakörében (Student presentations on violence);
- 12.12. Hallgatók kiselőadásai az erőszak témakörében (Student presentations on violence);
- 12.13. Hallgatók kiselőadásai az erőszak témakörében (Student presentations on violence);
- 12.14. Hallgatók kiselőadásai az erőszak témakörében .Évközi munka értékelése, érdemjegyek megbeszélése, a félév zárása (Student presentations on the topic of violence .Evaluation of mid-year work, discussion of marks, end of semester);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (pl. kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Egyéni tanrendben lévő hallgató esetében: "Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében."

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

Egy zárthelyi dolgozat írása a tanár által előre megadott időpontban a gyakorlaton elhangzott ismeretanyagból és a szakirodalomból és egy kiselőadás tartása az erőszak témaköréből.

Hiányzás esetén a zh következő tanórán pótolható.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a fentiekben meghatározott arányú részvétel az órán.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozat és a kiselőadásra kapott jegy átlaga.

A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60%-ig elégtelen, 60-70% között elégséges, 70-80 %-között közepes, 80-90% között jó, 90-100% között jeles.

A kiselőadás értékelésében a tartalmi és formai szempontok vannak figyelembe véve.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hárdi István: Az agresszió világa, Medicina Kiadó, Budapest 2000. ISBN: 963-242-593-6;
2. Morvai Krisztina: Terror a családban , Kossuth Könyvkiadó , Budapest 2003. ISBN: 9630940191;
3. Elliot Aronson: Columbine után, Ab ovo KFT , Budapest 2009. ISBN: 9789639378728;
4. Tóth Tamás: Médiaerőszak, Kossuth Kiadó, Budapest 2005. ISBN: 9630946831;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Barbara Beckhan: Verbális önvédelem-Magabiztos válaszok bántó megjegyzésekre, Bioenergetic Kiadó KFT, Budapest 2017. ISBN: 9789632910918;
2. Révész György : Szülői bánásmód-Gyermekebántalmazás, Új Mandátum Kiadó , Budapest 2004. ISBN: 979963939494472;

Budapest, 2024

Vassné Dr. Figula Erika Éva, PhD, Habilitáció,
egyetemi tanár

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTTV001

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): A népesedés történelmi és földrajzi vetületei

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Historical and geographical aspects of demography

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Kas Géza Imre, PhD

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

Az előadásokon Kahoot-program használata előfordulhat.

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a demográfia tudományának legfontosabb fogalmaival és folyamataival, valamint a Föld és hazánk népességének változásával, valamint annak történetével. A kurzus bemutatja a demográfiai folyamatoknak a társadalmakra és államokra gyakorolt hatásait az ókortól napjainkig. Ezt konkrét történelmi példákkal és esettanulmányokkal szemlélteti.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to make students get to know the most important definitions, concepts and processes of demography, as well as the history of the population of the Earth and Hungary. The course presents the effects of demographic processes on societies and states from the antiquity up to the present day. In addition to theory, the consequences of demographic processes are presented through concrete historical examples.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Ismeri a történelem tér- és idődimenzióinak jellemző változásait.
Ismeri azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, és azok megjelenési lehetőségeit a történelem tanítása során.

A hallgató megfelelő áttekintéssel rendelkezik a demográfiai jelenségek okaival, végbemenetelével és hatásával kapcsolatban. A magyar demográfiai fordulópontokat hozzá tudja kapcsolni a történelmi eseményekhez, értelmezni tudja a demográfiai jelenségek következményeit a magyar társadalmi változásokkal és az állami intézkedésekkel összefüggésben.

Képességei

Képes átlátni a Kárpát-medence népeinek történetét, a multietnikus, multikulturális közösség alakulását a térségben, az őskortól napjainkig.

Képes múlt és a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól és jelenségeiről árnyalt, megalapozott véleményt alkotni.

A hallgató képes demográfiai grafikonokat, korfákat elemezni, azokból következtetéseket levonni. Képes különböző korok demográfiai folyamatainak összehasonlítására, azokból következtetések levonására.

Attitűdje

Árnyalt, megalapozott véleményt alkot a múlt és a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól és jelenségeiről.

Cselekvő állampolgári magatartás, törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, erőszakmentesség és méltányosság, a nemzeti értékek tisztelete, megbecsülése jellemzi.

A hallgató nyitott és fogékony a társadalmi, politikai konfliktusok és intézkedések többszemponútú megközelítésére. A demográfia által leírt jelenségek feltárásán keresztül nagyobb összefüggéseket is észrevesz a történelmi folyamatok mögött.

Autonómiája és felelőssége

A hallgató észreveszi a demográfiai jelenségek természetes kényszerítő hatásait, képes a társadalmi folyamatokat több szempontból értelmezni. A jelenlegi demográfiai folyamatok értelmezése által társadalmi felelősségérzete is megerősödik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

The student has an adequate overview of the causes, outcomes and effects of demographic phenomena. It can relate Hungarian demographic turning points to historical events, and interpret the consequences of demographic phenomena in connection with Hungarian social changes and state measures.

Capabilities:

The student is able to analyze demographic graphs and age pyramids and draw conclusions from them. It is able to compare demographic processes of different eras and draw conclusions from them.

Attitude:

The student is open and receptive to a multifaceted approach to social, political conflicts and actions. Through exploring the demographic phenomena, they will also notice larger connections behind historical events and processes.

Autonomy and responsibility:

The student notices the natural coercive effects of demographic phenomena, is able to interpret social processes from several points of view. By interpreting current demographic trends, their sense of social responsibility is also strengthened.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. A demográfia kialakulása és története (The history of the science of demography);
- 12.2. A népmozgalomi fogalmak (Staple demographic data: births, deaths, marriages etc.);
- 12.3. Demográfiai szakaszok (The sections of the growth of the Earth's population);
- 12.4. Korfa-típusok és elemzésük (Population pyramid and its analysis);
- 12.5. A demográfia és a többi tudomány kapcsolata (Demography and the other sciences);
- 12.6. A Föld népességének alakulása a kezdetektől az ipari forradalomig (The changes of the population of the Earth from the beginnings until the industrial revolution);
- 12.7. A Föld népességének alakulása az ipari forradalomtól napjainkig (The changes of the population of the Earth from the industrial revolution up to these days);
- 12.8. Magyarország népességének változása a kezdetektől a török kiűzéséig (The changes of the population of Hungary from the beginnings until the Peace of Karlowatz);

- 12.9. Magyarország népességének változása a Rákóczi-szabadságharctól Trianonig (The changes of the population of Hungary from the Rakoczi's War of Independence until the Peace of Trianon);
- 12.10. Magyarország népességének változása Trianontól napjainkig (The changes of the population of Hungary from the Peace of Trianon up to these days);
- 12.11. Magyarország etnikai és vallási képének változásai (Ethnicities and religions in Hungary during the centuries);
- 12.12. Demográfiai hatások az államok működésére; a népszámlálások. (Demographic effects on the functioning of states, the censuses);
- 12.13. Esettanulmányok: népvándorlás kora, földrajzi felfedezések kora, XX. századi vándorlások (A case study: Migration Age, Age of Exploration, migrations in the XX.th century);
- 12.14. Esettanulmányok a magyar történelemből: kivándorlás Amerikába a dualizmus időszakában, a népességfogyás okai, a rendszerváltoztatás demográfiai hatása (A case study from the Hungarian history: migration to the US in the period of the Austro-Hungarian Monarchy, the reasons of the population decline of Hungary, the demographical effects of the falling apart of Eastern Bloc);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Három hiányzás lehetséges. Tartós, indokolt távollét esetén (pl.: orvosi, szolgálati stb.) a hallgató a pótlást házidolgozat formájában teljesíti az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre.

A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatóknak a tanórákon való részvételt – a kurzus oktatójával egyeztetett módon – otthoni munkával elkészítendő feladat(ok) formájában szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig.

A hallgató mulasztása esetén köteles az előadás vagy a szeminárium anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

nincs

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

Vizsgajegy, ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók.

Az előadáshoz kapcsolódó szóbeli vizsga alkalmával a hallgatónak tételhúzás után egy témát kell bemutatnia az előadások és a szakirodalom alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges osztályzat a vizsgán.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Rédei Mária: Demográfiai ismeretek, RegInfo Kft., Budapest 2006.
2. Tóth I. János: Demográfiai tél - A modernizáció sötét oldala, Gondolat Kiadó, 2021. ISBN: 9789635560691;
3. Faragó Tamás: Bevezetés a történeti demográfiába: I. kötet, Budapesti Corvinus Egyetem, 2011.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szabó A. Ferenc: Egymillióval kevesebben... Emberveszteségek, népesedési tendenciák, és népesedéspolitika Magyarországon, 1941-1960, Pro Pannónia Kiadói Alapítvány, Pécs 1998. ISBN: 9639079294;
2. Faragó Tamás: Bölcsőtől a koporsóig - Szöveggyűjtemény a történeti demográfia tanulmányozásához, Új Mandátum Könyvkiadó, 2005. ISBN: 9799639494854;
3. Szántó Richárd: Természeti katasztrófa és éhínség 1315-1317-ben. In: Világtörténelem 2005. tavasz-nyár 50-62., Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest 2005. ISBN: ISSN 0083-6265;
4. Braun László: Kivándorlás vidékünkéről a XIX-XX. század fordulóján. In: Acta Hungarica 18. (2007) 303-314., Szpektral Kiadó, Ungvár 2008. ISBN: 9789662095081;

Budapest, 2024

Dr. Kas Géza Imre, PhD

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTTV002

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Film és politika a 20-21. században

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Film and politics in the 20th and 21st centuries

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Ványi Éva, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja, hogy a hallgatók a kiválasztott filmalkotásokon keresztül megismerkedjenek a politika világával, természetével, a valóság és a fikció találkozásával a művészeti alkotáson keresztül. A tárgy kifejezett célja olyan hallgatók bevezetése a politika világának a megértésébe, akik tanulmányaik során nem, vagy csak a határterületeken érintkeznek a politikai folyamatokkal. A kiválasztott filmek és az elemző beszélgetések kapcsán a hallgatóknak bevezetésre kerülnek politikai alapfogalmak és ezek segítségével kontextusba helyezzük a filmekben látható politikai cselekvéseket.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to introduce students to the world of politics, its nature and the intersection of reality and fiction through art through selected film works. The explicit aim of the course is to introduce students to an understanding of the world of politics who have no or only marginal contact with the political process in their studies. Through selected films and analytical discussions, students will be introduced to basic political concepts and will be used to contextualise the political actions depicted in the films.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

A hallgatók megismernek politikai jelenségeket és ezeket tudják az adott kontextusban, a szereplők viszonyában értelmezni.

A hallgatók a politikai jelenségeket politikatörténeti kontextusban tudják értelmezni.

A hallgatók megismerik a film mint politikai üzenetközvetítő eszköz működését.

A hallgatók értelmezni tudják az esetleges vizuális manipulációs technikákat.

Képességei

A hallgatók képesek:

azonosítani a politikai jelenségeket és ezeket elemezni egy adott viszonyrendszerben;

azonosítani egy adott politikai cselekvés vagy jelenség politikatörténeti kontextusát

és abban a helyzetet és a szereplőket elhelyezni;

felismerni és értelmezni a filmekben elrejtett politikai üzeneteket

felismerni az esetleges vizuális manipulációs technikákat

Attitűdje

A hallgatók érdeklődnek a politika világa, a politikai jelenségek iránt

A hallgatók felismerik a politikai cselekvések mozgatórugóit, értelmezik a politikai történeteket

A hallgatók felismerik a vizuális manipuláció eszközeit és ellenállóbbakká válnak a különböző manipulációs technikákkal szemben

A filmelemzések során kritikusan alkalmazzák a politika-és társadalomtörténeti ismereteiket

Autonómiája és felelőssége

Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.

Felelősséget vállal anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Students will be able to understand political phenomena and interpret them in their context and in relation to the actors.

Students will be able to interpret political phenomena in the context of political history.

Students will be able to understand the function of film as a means of conveying

political messages.

Students will be able to interpret possible techniques of visual manipulation.

Capabilities:

Students will be able to

identify political phenomena and analyse them in a given context

identify the political-historical context of a given political action or phenomenon and

place the situation and the actors in that context

identify and interpret the political messages hidden in films

identify possible techniques of visual manipulation

Attitude:

Students are interested in the world of politics and political phenomena.

Students will be able to identify the driving forces behind political action and interpret political events.

Recognise the tools of visual manipulation and become more resistant to different manipulation techniques.

Critically apply their knowledge of political and social history when analysing films.

Autonomy and responsibility:

Develops a historically and politically coherent individual position that contributes to the development and awareness of self and environment.

Takes responsibility for his/her professional texts in his/her mother tongue and in a foreign language, being aware of their possible consequences.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Politika és hatalom: film megtekintése a témában (Politics and power: watching movie);

12.2. Politika és hatalom: filmelemzés (Politics and power: analysing movie);

12.3. Politika és propaganda: film megtekintése a témában (Politics and propaganda: watching movie);

12.4. Politika és propaganda: filmelemzés (Politics and propaganda: analysing movie);

12.5. Politika és rendszerváltás I.: film megtekintése a témában (1940-50-es évek) (Politics and regime change I.: watching movie (1940-1950s years));

12.6. Politika és rendszerváltás I: filmelemzés (1940-50-es évek) (Politics and regime change I.: analysing movie (1940-50s years));

12.7. Politika és rendszerváltás II.: film megtekintése a témában (1990-es évek) (Politics and regime change II.: watching movie (1990s years));

- 12.8. Politika és rendszerváltás II.: filmelemzés (1990-es évek) (Politics and regime change II.: analysing movie 1990s years));
- 12.9. Politika és titkosszolgálatok: film megtekintése a témában (nemzetközi kitekintés) (Politics and secret servies: watching movie (international point of view));
- 12.10. Politika és titkosszolgálatok: filmelemzés (nemzetközi kitekintés) (Politics and secret services: analysing movie (international point of view));
- 12.11. Politika és titkosszolgálatok: film megtekintése a témában (magyar történelem) (Politics and secret servies: watching movie (Hungarian point of view));
- 12.12. Politika és titkosszolgálatok: filmelemzés (magyar történelem) (Politics and secret servies: analysing movie (Hungarian point of view));
- 12.13. Politika és nők: film megtekintése a témában (Women and politics: watching movie);
- 12.14. Politika és nők: filmelemzés (Women and politics: analysing movie);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (betegség, kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. // A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. Az érdemjegyet a félév végi beadandó dolgozatok teljesítésével szerzik meg. A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. Az aktív órai munka a félév végi értékelés 30%-át adja. Ezen kívül a félév végére minden hallgatónak egy beadandó dolgozatot kell elkészítenie, amely a félév végi jegy 70%-át adja. (Valamely politikai témát feldolgozó játékfilm elemzésén alapuló esszéjellegű házi dolgozat (min. 1500-2000 szó, törzsszöveg).

Az órák elején ismeretellenőrző tesztek írása várható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. Az órai munka és a beadandó dolgozat együttes értéke 100 pont, az értékelése az alábbiak szerint alakul:

jeles: 85–100%

jó: 75–84%

közepes: 65–74%

elégséges: 51–64%

elégtelen: 0–50%

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bíró Yvette : A hetedik művészet., Osiris Kiadó, 1988 Budapest. ISBN: 9789633894460;
2. Scott, Ian : American Politics in Hollywood Film., Edinburgh University Press, Edinburgh 2011. ISBN: 978-0748640249.;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tony Barta Praeger (ed): Screening the Past: Film and the Representation of History., Praeger , 1998. ISBN: 978-0275954024;
2. Feigel, Lara : Literature, Cinema and Politics, 1930-1945: Reading between the Frames., Edinburgh University Press, Edinburgh 2010. ISBN: 978-0748639502;

Budapest, 2024

Dr. Ványi Éva, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTTV003

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Politikai kommunikáció antik és modern köztársaságokban

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Political communication in ancient and modern times

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% gyakorlat, 0% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Seres Dániel Márk, PhD, adjunktus

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzus célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a politikai kommunikáció lehetséges módszereiről, eszközeiről, célkitűzéseiről különböző történeti korszakokban különböző regiszterű szövegek és művészeti alkotások komparatív vizsgálat révén.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of this course is to provide students with an overview of methods, tools and objectives of political communication in different historical periods through a

comparative study of texts and artworks.

10.Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Átlátja a magyar szakmai szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait.

Tisztában van a történettudomány aktuális kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel.

Ismeri a szélesen értelmezett történettudomány alapvető szakkifejezéseit.

Érti és értelmezni tudja a politikai kommunikáció szerepét különböző történelmi korszakokban.

Képességei

Képes a történelmi, illetve társadalmi és politikai kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.

Képes összefüggő szövegek, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegek, táblázatok, adatsorok, vizuális szövegek (mozgó-, állóképek, térképek, diagramok) megértésére, értelmezésére.

Képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a történettudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.

Attitűdje

Tudatosan képviseli a történettudomány és társterületei szaknyelvi és kommunikációs normáit.

A történettudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.

Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

Törekszik történelmi tudásának folyamatos fejlesztésére.

Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására.

Autonómiája és felelőssége

Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.

Felelősséget vállal anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

A történelem területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.

Nyitott a magyar és más kultúrák háttérére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Understand the established procedures for the reception of Hungarian professional texts and cultural phenomena, and the professionally accepted contexts of interpretation.

Awareness of current research issues, methods of analysis and interpretation in history.

Knowledge of the basic terminology of historiography in its broadest sense.
Understand and interpret the role of political communication in different historical periods.

Capabilities:

Ability to independently acquire and organise knowledge of historical, social and political issues.

Ability to understand and interpret coherent texts, texts structured with visual symbols, typographical devices, icons, tables, data sets, visual texts (moving and still images, maps, diagrams).

Ability to communicate effectively, both orally and in writing, and to understand technical texts in the field of history.

Attitude:

Consciously represents the linguistic and communicative standards of history and its co-disciplines.

Conveys the thinking of historiography in an authentic way.

Considers the possibility of a multifaceted methodological approach to problems.

Strives for the continuous development of historical knowledge.

Develops a capacity for critical analysis and processing of information.

Autonomy and responsibility:

Develop a historically and politically coherent individual position that contributes to the development and awareness of self and environment.

Takes responsibility for professional texts in his/her mother tongue and in a foreign language, being aware of their possible consequences.

Applies his/her knowledge of history to his/her self-cultivation and self-awareness.

Open to the background of Hungarian and other cultures.

11.Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Politikai csatározás a népgyűlésen: a tanácsadóbeszéd (Political battles in the Assembly: the deliberative speeches);

12.2. Politikai csatározás a bíróságon: a perbeszéd (Political battles in court: the forensic speeches);

12.3. A közjóért vagy a közjó értem? – hellenisztikus kori feliratok és térformálás (For the common good or for me? - Hellenistic inscriptions and the construction of political space);

12.4. Művészetek a hatalom szolgálatában: Augustus (Arts in the service of power: Augustus);

12.5. Politikai pamflet: Augustus önéletrajzi írása (Political pamphlets: the autobiography of Augustus);

12.6. Ókori választási kampányok: Pompeii (Ancient electoral campaigns: Pompeii);

12.7. Zárthelyi (Mid-term semester report on ancient political communication);

- 12.8. A modern politikai kommunikáció kezdetei: sajtó és nyilvános beszédek (The beginnings of modern political communication: the press and public speeches);
- 12.9. Fordulat a politikai kommunikációban: az első világháború hatása (Turn in political communication: the impact of the First World War);
- 12.10. A rádió és a televízió hatása a politikai kommunikációra (The impact of radio and television on political communication);
- 12.11. A politika perszonalizációja és következményei a politikai kommunikációra (Personalisation of politics and its consequences for political communication);
- 12.12. Politikai kommunikáció az ezredfordulón: tabloidizáció, infotainment (Political communication at the millennium: tabloidisation, infotainment);
- 12.13. A politikai kommunikáció a közösségi média korában (Political communication in the age of social media);
- 12.14. A politikai kommunikáció az AI korában: veszélyek és lehetőségek (Political communication in the age of AI: threats and opportunities);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legfeljebb három alkalommal hiányozhat a hallgató. A három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Egyéni tanrenden lévő hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. Minden hallgatónak a félév során egy zárthelyi dolgozatot kell megírnia az első részből, valamint a modern részből csoportos feladatot kell teljesíteni. Mindkét rész 50–50 pontot ér.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. **Az értékelés:**

Gyakorlati jegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A zárthelyi dolgozat és a csoportmunka együttes értéke 100 pont, az értékelése az alábbiak szerint alakul:

jeles: 85–100%

jó: 75–84%

közepes: 65–74%

elégséges: 51–64%

elégtelen: 0–50%

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:**

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. **Irodalomjegyzék:**

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Westwood, Guy: The Rhetoric of the Past in Demosthenes and Aeschines: Oratory, History, and Politics in Classical Athens., Oxford University Press, Oxford 2020. ISBN: 9780198857037;
2. Borzsák, István: Res Gestae Divi Augusti. In: Antik Tanulmányok, 1. évf. 4. sz. 323–332., 1954. ISBN: ISSN 0003-567;
3. Merkovity Norbert: Bevezetés a hagyományos és az új politikai kommunikáció elméletébe, Pólay Elemér Alapítvány, Szeged 2012. ISBN: 9789639650992.;
4. Mazzoleni, Gianpietro: Politikai kommunikáció, Osiris Kiadó, Budapest 2006. ISBN: 9789633896730;
5. Elliot Aronson, Anthony R. Pratkanis: A rábeszélőgép - Élni és visszaélni a meggyőzés mindennapos mesterségével, Ab Ovo Kiadói Kft., Budapest 2012. ISBN: 9789637853036;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Cristina Rosillo-López (ed.): Political Communication in the Roman World, Brill, Leiden–Boston 2017. ISBN: 9789004350847;
2. Scammell, Margaret – Semetko, Holli A. (eds): The SAGE Handbook of Political Communication, SAGE Publications Ltd, Los Angeles 2012. ISBN: 978-1847874398;
3. Martzavou, Paraskevi – Papazarkadas, Nikolaos (eds): Epigraphical Approaches to the Post-Classical Polis. Fourth Century BC to Second Century AD, Oxford University Press, Oxford 2013. ISBN: 9780199652143;

Budapest, 2024

Dr. Seres Dániel Márk, PhD, adjunktus

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** TTTTV004
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Politikusportrék a 20. században (Tisza Istvántól Antall Józsefíg)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Portraits of politicians in the 20th century (from István Tisza to József Antall)
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
 - 4.1. 3 kredit
 - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet
 - 4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:**

Történelem és Társadalom Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:**

Dr. Szerencsés Károly, a történelemtudomány habilitált doktora, tanszékvezető, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
 - 8.1. össz óraszám/félév:
 1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)
 2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)
 - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2
 - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a huszadik század fordulatos, tragédiákban bővelkedő történelmét az egyes kiemelkedő szereplők szemszögéből mutassa be, ezáltal igazolva, hogy a nagy történelmi mozgások mindig felszínre hozzák azokat az emberi tulajdonságokat és karaktereket, amelyek sok esetben vissza is hatnak a korra, befolyásolhatják is a történéseket. Az egyének játszhatnak pozitív szerepet és lehetnek nagyon károsak is, kérdés, hogy mennyire értik meg a nagy történelmi összefüggéseket, mennyire elkötelezettek a hazájuk és a szabadság iránt, vagy esetleg mennyire kiszolgáltatottak külső erőknél, hogyan szolgálják azokat. A

magyar huszadik században mindkét típusra volt példa, s ez gyakran eredményezett tragikus egyéni sorsokat, bukásokat vagy éppen sikertelenséget, menekülési kényszert. A vizsgált politikusportrék segítségével közelebb juthatunk hazánk huszadik századi történelmének jobb megismeréséhez.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The objective of this course is to present the twentieth century's turbulent history, replete with tragedies, from the perspective of the prominent figures who shaped it. This approach allows us to demonstrate that, at the heart of great historical movements, there are always human qualities and characters that are shaped by, and in turn influence, the times in which they live. The impact of individuals on historical processes can be either positive or negative. The key question is whether they possess an adequate understanding of the broader historical context, are sufficiently committed to their country and the principles of freedom, or are susceptible to external influences and serve those interests. In Hungary during the 20th century, instances of both types were observed, which frequently resulted in unfortunate individual outcomes, including setbacks, and the necessity to seek alternative avenues. The portraits of the politicians under study will facilitate a more comprehensive understanding of the twentieth-century history of our country.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Tájékozott a magyar és egyetemes kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében. Átlátja a magyar szakmai szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait. Tisztában van a történettudomány aktuális kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel. Ismeri a szélesen értelmezett történettudomány alapvető szakkifejezéseit.

Képességei

Értelmezi a magyar és európai kulturális és történeti jelenségeket és azok történeti beágyazottságát. Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális és történeti jelenségeket európai kontextusban értelmezni. Képes a történelmi, illetve társadalmi és politikai kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére. Képes összefüggő szövegek, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegek, táblázatok, adatsorok, vizuális szövegek (mozgó-, állóképek, térképek, diagramok) megértésére, értelmezésére. Képes az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően több stílusregiszterben, közérthetően, választékos stílusban írni és beszélni. Képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a történettudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.

Attitűdje

Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Tudatosan képviseli a történettudomány és társterületei szaknyelvi és kommunikációs normáit. A történettudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti. Törekszik az információkat, érveket és elemzéseket különböző szempontok szerint átgondolni és bemutatni.

Autonómiája és felelőssége

Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a történettudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

He/she is familiar with the generally accepted characteristics and data of the historicity of Hungarian and global cultural phenomena. Has an overview of the established procedures for the reception of Hungarian professional texts and cultural phenomena, and the professionally accepted contexts of interpretation. Awareness of current research issues, methods of analysis and interpretation in historiography. Familiarity with the basic terminology of historiography in the broad sense.

Capabilities:

Understands Hungarian and European cultural and historical phenomena and their historical embeddedness. Ability to understand the structure and functioning of national identity discourses and to interpret cultural and historical phenomena in a European context. Ability to independently acquire and organise knowledge on historical, social and political issues. Ability to understand and interpret coherent texts and texts structured by visual symbols, typographical devices, icons, tables, data sets, visual texts (moving and still images, maps, diagrams). Ability to write and speak in a clear, concise style in several stylistic registers according to the rules of the genre. Ability to communicate effectively in written and oral form and to understand professional texts related to history.

Attitude:

Understands and accepts that cultural phenomena are historically and socially determined and changing. Consciously advocates the linguistic and communicative norms of history and its auxiliary sciences. Authentically conveys the modes of thinking characteristic of historiography. Seeks to consider and present information, arguments and analyses from different perspectives.

Autonomy and responsibility:

Develops a historically and politically coherent individual stance that promotes self-development and an awareness of oneself and one's environment. Consciously advocates the methods with which he/she works in the field of history and accepts the different methodological specificities of other disciplines.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Tisza István és kortársai (István Tisza and his contemporaries);

12.2. Behtlen István, a gazda (István Bethlen, the farmer);

- 12.3. Horthy Miklós, a kormányzó (Miklós Horthy, the Regent of Hungary);
- 12.4. Gömbös Gyula, a vezér (Gyula Gömbös, the leader);
- 12.5. Teleki Pál, a tudós (Pál Teleki, the scientist);
- 12.6. Szálasi Ferenc, a nemzetvezető (Ferenc Szálasi, the 'Leader of the Nation');
- 12.7. Nagy Ferenc, a kisgazda (Ferenc Nagy, the smallholder);
- 12.8. Rákosi Mátyás, a sztálinista (Mátyás Rákosi, the Stalinist);
- 12.9. Sulyok Dezső, a nemzeti demokrata (Dezső Sulyok, the national democrat);
- 12.10. Pfeiffer Zoltán, a „fasiszta fősámán” (Zoltán Pfeiffer, the 'fascist high-saman');
- 12.11. Nagy Imre, a forradalom túsza (Imre Nagy, hostage of the revolution);
- 12.12. Kádár János, a tanulékony proli (János Kádár, the docile proletarian);
- 12.13. Antall József, a történész (József Antall, the historian);
- 12.14. A rendszerváltozatók (The regime changers);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató a szemináriumi foglalkozásokon legfeljebb három alkalommal hiányozhat. A három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Egyéni tanrenden lévő hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tanulmányi munka alapja a gyakorlati órákon való figyelmes és aktív részvétel. A szemináriumi munka során a feldolgozandó források és szakirodalom ismeretét az oktató rendszeresen ellenőrzi. A szeminárium keretében minden hallgatónak egy prezentációval kísért referátumot kell tartania a tantárgyi tematikában szereplő valamely témából. A kurzust zárthelyi dolgozat zárja.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon való részvétel a 14. pontban jelzett feltételekkel, valamint a 15. pontban szereplő félévközi feladatok eredményes teljesítése.

16.2. **Az értékelés:**

Ötfokozatú érdemjegy. A gyakorlati teljesítmény értékelése az órai aktivitás a referátum (50%) és a zárthelyi dolgozat (50%) együttes értékeléséből áll össze.

16.3. **A kreditek megszerzésének feltételei:**

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. **Kötelező irodalom:**

1. Tőkéczki László: Tisza István eszmei, politikai arca, Kairosz Kiadó, Budapest 2000. ISBN: 9786155118746;
2. Nemeskürty István: Búcsúpillantás. A magyar királyság és kormányzója 1920–1944, Szabad Tér, Budapest 1995. ISBN: 963 7810 75 7;
3. Földesi Margit-Szerencsés Károly: A megbélyegzés hatalma. Pfeiffer Zoltán (1900-1981), Kairosz Kiadó, Budapest 2003. ISBN: 963 948441 5;
4. Rainer M. János: Nagy Imre. Politikai életrajz I-II. köt. , 1956-os Intézet, Budapest 1999. ISBN: 9789630390507;
5. Erdődy Gábor: Tradicionális történelmi identitás, modern politikai eszmerendszer. Antall József kereszténydemokrata politikai filozófiája és annak nemzeti történelmi beágyazottsága, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2011. ISBN: 978 963 312 147 7;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Romsics Ignác: Bethlen István. Politikai életrajz 1874–1946, Magyarorsággutató Intézet, Budapest 1991. ISBN: 963 810 507 0;
2. Gergely Jenő: Gömbös Gyula. Vázlat egy politikai életrajzhoz, Elektra Kiadóház, Szeged 1999. ISBN: 963-9205-25-7;
3. Bakos István (szerk.): A nemzetépítő Teleki Pál élete és utóélete, Kairosz Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 978 963 662 573 3;
4. Nagy Ferenc: Küzdelem a vasfüggöny mögött, Európa Kiadó, Budapest 1990. ISBN: 978-963-07-5171-1;
5. Szerencsés Károly: A nemzeti demokráciáért. Sulyok Dezső 1897-1965. Második, bővített kiadás, Jókai Mór Városi Könyvtár, Pápa 2009. ISBN: 978-963-9818-05-7;

Budapest, 2024

Dr. Szerencsés Károly, Történelemtudomány
habilitált doktora, Tanszékvezető, egyetemi
docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTTV006

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Rendszerváltás Közép-Európában

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Regime Change in Central Europe

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet

4.3. Az értékelés: kollokvium

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Ványi Éva, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 SZ + 0 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzus célja a közép-európai rendszerváltás történeti előzményeinek és eseményeinek bemutatása. A hallgatók átfogó képet kapnak a Szovjetunió és a Keleti Blokk országainak politikai és gazdasági válságairól az 1970-es évektől, valamint a nemzetközi politika változásairól, amely keretet adott az 1990-es évek rendszerváltásainak. A kurzus során esettanulmány jelleggel dolgozzuk fel az egyes országok útját a rendszerváltásig, az átmenet folyamatát, valamint politikai, gazdasági következményeit az 1990-es években.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to present the historical background of regime change in Central Europe. Students will gain an overview of the political and economic crises of the Soviet Union and the Eastern Bloc countries in the 1970s and the changes in

international political environment that set the stage for the regime changes of the 1990s. The course will use a case study approach to examine each country's path to regime change, the process of transition and its political and economic consequences in the 1990s.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

- Ismeri a közép-európai rendszerváltás eseménytörténetét.
- Érti a közép-európai rendszerváltás jelentőségét az európai és a magyar történelemben.
- Érti a rendszerváltás jelentőségét az 1990 utáni politikai rendszerek fejlődéstörténetében Közép-Európában.

Képességei

- Képes elhelyezni a közép-európai rendszerváltások folyamatát a hidegháború történetében.
- Képes átlátni a rendszerváltás okozta politikai, gazdasági és társadalmi következményeket.
- Képes komplex történeti események összefüggő értékelésére.

Attitűdje

- Tudatosan értékeli a régió történeti meghatározottságát és helyzetét Európa történetében.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik történeti tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására.

Autonómiája és felelőssége

- Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Felelősséget vállal anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Nyitott a magyar és más kultúrák háttérére.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Is familiar with the history of regime change in Central Europe.
understand the significance of regime change in Central Europe in European and Hungarian history.
Understand the significance of regime change in the development of political systems in Central Europe after 1990.

Capabilities:

Is able to place the process of regime change in Central Europe within the history of the Cold War.

Is able to recognise the political, economic and social consequences of regime change.

Is able to evaluate complex historical events in a coherent way.

Attitude:

Be aware of the historical significance of the region and its place in European history.

Consider the possibility of a multifaceted methodological approach to problems.

Strive for continuous development of their historical knowledge.

Develop the ability to analyse and process information critically.

Autonomy and responsibility:

Develop a historically and politically coherent individual position that contributes to the development and awareness of self and environment.

To take responsibility for his/her professional texts in his/her mother tongue and in a foreign language, being aware of their possible consequences.

To be open to the background of Hungarian and other cultures.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Politikai rendszerek tipológiája, a rendszerátmenetek elméleti alapjai (Typology of political systems, theoretical foundations of system transitions);

12.2. Az 1970-es évek gazdasági válsága és hatásai a Keleti Blokk országaira (The economic crisis of the 1970s and its impact on the Eastern Bloc countries)

12.3. Lengyelország az 1970-es 80-as években (Poland in the 1970s and 1980s);

12.4. A lengyel rendszerváltás története (History of regime change in Poland);

12.5. Az NDK helyzete a Keleti Blokkban (The status of the German Democratic Republic in the Eastern Bloc);

12.6. A kelet-német rendszerváltás és a német újraegyesítés (Regime change in East Germany and German reunification);

12.7. Csehszlovákia 1968 és következményei (Czechoslovakia 1968 and its consequences);

12.8. A rendszerváltás Csehszlovákiában (History of regime change in Czechoslovakia);

12.9. A különutas Románia az 1970-es, 1980-as években (Romania in the 1970s and 1980s);

12.10. A romániai rendszerváltás (History of regime change in Romania);

- 12.11. A kádári Magyarország egyedi fejlődéstörténete az amnesztia után (The unique development of Hungary after the amnesty under Kádár);
- 12.12. A magyar rendszerváltás története (History of regime change in Hungary);
- 12.13. A Szovjetunió összeomlása az 1990-es években (The collapse of the Soviet Union in the 1990s);
- 12.14. A közép-európai rendszerváltások politikai, gazdasági, társadalmi következményei (Political, economic and social consequences of regime changes in Central Europe);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (betegség, kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. // A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. Az érdemjegyet a félév végi vizsga teljesítésével szerzik meg. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

nincs

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban; ötfokozatú érdemjeggyel.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

- 1. Adam Burakowski–Aleksander Gubrynowicz–Pawel Ukielski: 1989 – A kommunizmus végnapjai Közép- és Kelet-Európában., Rézbong–Aeramentum, Budapest 2014. ISBN: 9786155475030;

2. Bába Iván: Rendszerváltoztatás Magyarországon: egy történelmi pillanat leírása., Veritas , Budapest 2015. ISBN: 978-615-5465-37-6;
3. Simon János (szerk): 30 éve szabadon Közép-Európában, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 9789635315826;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dragos Petrescu: Entangled Revolution. The Breakdown of the Communist Regimes in East-Central Europe. , Editura enciclopedica, Bukarest 2014. ISBN: 978-973-45-0695-8;
2. Sten Berglund et al: The Handbook of Political Change in Eastern Europe., Edward Elgar Publishing, 2013. ISBN: 978 0 85793 537 3;

Budapest, 2024

Dr. Ványi Éva, PhD, egyetemi docens

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTTV005

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Sport, politika és társadalom a 20. századi Magyarországon

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Sport, politics and society in modern Hungary

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% gyakorlat, 100% elmélet

4.3. Az értékelés: gyakorlati jegy

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

a Nemeskürty István Tanárképző Kar bölcsészettudományi és társadalomtudományi szakjai, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok valamennyi szakja, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nemzetközi biztonság- és védelempolitikai szakjai

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:

Dr. Szerencsés Károly, a történelemtudomány habilitált doktora, tanszékvezető, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 0 SZ + 28 GY)

2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 SZ + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja egyfelől, hogy a hallgatók megismerjék a modern sport mint önálló társadalmi alrendszer jellegzetességeit, valamint azt, hogy melyek azok a társadalmi funkciói, amelyek fontossá tették más alrendszerek és kiemelten a politika számára. A kurzus elvégzésével a hallgatók átfogó képet kapnak arról, milyen kapcsolatban állt egymással a hazai politikum világa és a sport a 19–20. század fordulójától az 1960-as évek elejéig. Különösen nagy hangsúlyt fektet a tantárgy az 1945 utáni fejlemények bemutatására. Ennek keretében egy-egy jellemző eset feltárásával járja körül, milyen módon vette át az irányítást a második világháború után a sportban is a Magyar

Kommunista Párt, miként alakította át immár a Magyar Dolgozók Pártja szovjet mintára a magyar sport intézményrendszerét, és hogyan igyekezett azt is felhasználni saját politikai propagandacéljainak elérése, illetve a magyar társadalom tagjainak, csoportjainak alávetése érdekében. A téma tárgyalása során kiemelt szerepet kap a korabeli politikai vezetés sportvezetőkhöz, sportolókhoz és a szurkolókhoz fűződő viszonyának ismertetése is. A kurzus nagy figyelmet fordít arra, hogy tárgyát a források széleskörű felhasználásával mutassa be, így a korszak politikatörténetének bázisául szolgáló pártiratok, a sajtó és az erőszakszervezetek dokumentumai mellett visszaemlékezéseket, irodalmi műveket és filmeket egyaránt bevon az elemzésbe.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course has two objectives: to understand modern sport as a social subsystem and to examine its social functions, particularly in politics. Upon completion of the course, students will have acquired a comprehensive understanding of the relationship between domestic politics and sport from the late 19th century to the early 1960s. The course focuses on developments after 1945. It will examine how the Hungarian Communist Party took control of sport after the Second World War. It will also investigate how the Hungarian Workers' Party altered the institutional framework of Hungarian sport, adopting a Soviet model, and how it sought to utilise this to advance its own political propaganda objectives and to oppress members and groups of Hungarian society. Furthermore, the course will examine the relationship between the political leadership of the period and prominent figures in the sporting world, including athletes and fans. The course uses a wide range of sources to explain its subject matter. It looks at party papers, documents from organisations of violence and the press, memoirs, literary works and films.

10.Élérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása

Tájékozott a magyar és egyetemes kulturális jelenségek történetiségének általánosan elfogadott jellemzői, adatai körében. Átlátja a magyar szakmai szövegek és kulturális jelenségek befogadásának bevett eljárásait, az értelmezés szakmailag elfogadott kontextusait. Tisztában van a történettudomány aktuális kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel. Ismeri a szélesen értelmezett történettudomány alapvető szakkifejezéseit.

Képességei

Értelmezi a magyar és európai kulturális és történeti jelenségeket és azok történeti beágyazottságát. Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális és történeti jelenségeket európai kontextusban értelmezni. Képes a történelmi, illetve társadalmi és politikai kérdésekben az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére. Képes összefüggő szövegek, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegek, táblázatok, adatsorok, vizuális szövegek (mozgó-, állóképek, térképek, diagramok) megértésére, értelmezésére. Képes az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően több stílusregiszterben, közérthetően, választékos stílusban írni és beszélni. Képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a történettudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.

Attitűdje

Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Tudatosan képviseli a történettudomány és társterületei szaknyelvi és kommunikációs normáit. A történettudomány gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.

Autonómiája és felelőssége

Kialakít olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását. Felelősséget vállal anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a történettudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

He/she is familiar with the generally accepted characteristics and data of the historicity of Hungarian and global cultural phenomena. Has an overview of the established procedures for the reception of Hungarian professional texts and cultural phenomena, and the professionally accepted contexts of interpretation. Awareness of current research issues, methods of analysis and interpretation in historiography. Familiarity with the basic terminology of historiography in the broad sense.

Capabilities:

Understands Hungarian and European cultural and historical phenomena and their historical embeddedness. Ability to understand the structure and functioning of national identity discourses and to interpret cultural and historical phenomena in a European context. Ability to independently acquire and organise knowledge on historical, social and political issues. Ability to understand and interpret coherent texts and texts structured by visual symbols, typographical devices, icons, tables, data sets, visual texts (moving and still images, maps, diagrams). Ability to write and speak in a clear, concise style in several stylistic registers according to the rules of the genre. Ability to communicate effectively in written and oral form and to understand professional texts related to history.

Attitude:

Understands and accepts that cultural phenomena are historically and socially determined and changing. Consciously advocates the linguistic and communicative norms of history and its auxiliary sciences. Authentically conveys the modes of thinking characteristic of historiography. Seeks to consider and present information, arguments and analyses from different perspectives.

Autonomy and responsibility:

Develops a historically and politically coherent individual stance that promotes self-development and an awareness of oneself and one's environment. Consciously advocates the methods with which he/she works in the field of history and accepts the different methodological specificities of other disciplines.

11. Előtanulmányi követelmények:

nincs

12.A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

- 12.1. Játék, verseny, rituálé – Mi a sport és mire használhatja a politika? (Game, competition, ritual - What is sport and what can politics do with it?);
- 12.2. Sport és politika a 20. század első felében Magyarországon (Sport and politics in the first half of the 20th century in Hungary);
- 12.3. Újrakezdés és kommunista hatalomátvétel a magyar sportban 1945 után (A new beginning and communist takeover in Hungarian sport after 1945);
- 12.4. Balra át! – Sportpályák, lelátók és a hatalom 1948-ban (Sports grounds, stadiums and the communist regime in 1948);
- 12.5. A múltat végképp eltörölni!? – A magyar sport szovjetizálása (The Sovietization of Hungarian sport);
- 12.6. Mintaadás, sikerpótlék és országimázs I. – Sportújságírás a Rákosi-korszakban (Sports journalism during the Rákosi era);
- 12.7. Mintaadás, sikerpótlék és országimázs II. – Sport és politika a filmvászonon a Rákosi-korszakban (Sport and politics on the screen in the Rákosi era);
- 12.8. Focista forradalom 1954-ben – Egy elvesztett világbajnoki döntő következményei (The revolution of football in 1954 – The consequences of losing the World Cup final);
- 12.9. A magyar sport „Trianonja” – Az 1956-os forradalom és szabadságharc hatásai a magyar sportban (The impact of the Hungarian Revolution and Freedom Fight of 1956 on Hungarian sport);
- 12.10. „Harcot kell folytatni a sportmozgalomban” – Restauráció a magyar sportban 1956 után (Communist restoration in Hungarian sport after 1956);
- 12.11. Hallgatni Arany – Az Aranycsapat emlékezetének tabusítása a Kádár-korszakban (The memory of the Golden Team in the early Kádár era);
- 12.12. Célkeresztben a Fradi I. – A hatalom és a B-közép a korai Kádár-korszakban (The communist regime and Ferencváros fans in the early Kádár era);
- 12.13. Célkeresztben a Fradi II. – A hatalom és a ferencvárosi klubvezetők a korai Kádár-korszakban (The communist regime and the leaders of Ferencváros Football Club in the early Kádár era);
- 12.14. Összegzés, a kurzus zárása (Conclusion, closing the course);

13.A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

bármely félévben;

14.A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató a szemináriumi foglalkozásokon legfeljebb három alkalommal hiányozhat. A három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Egyéni tanrenden lévő hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15.Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tanulmányi munka alapja a gyakorlati órákon való figyelmes és aktív részvétel. A szemináriumi munka során a feldolgozandó források és szakirodalom ismeretét az oktató rendszeresen ellenőrzi. A szeminárium keretében minden hallgatónak egy prezentációval kísért referátumot kell tartania a tantárgyi tematikában szereplő valamely témából, amelyből egy írásbeli dolgozatot is el kell készítenie a szemeszter során.

16.Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon való részvétel a 14. pontban jelzett feltételekkel, valamint a félévközi feladatok sikeres teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Ötfokozatú érdemjegy. A gyakorlati teljesítmény értékelése az órai aktivitás (20%), a referátum (30%) és a szemináriumi dolgozat (50%) együttes értékeléséből áll össze.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17.Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. N. Pál József – Novák Miklós: A magyar sport története, Holnap Kiadó, Budapest 2021. ISBN: 978 963 349 351 9;
2. Romsics Ignác: Magyarország története a 20. században, Helikon Kiadó, Budapest 2023. ISBN: 978 963 227 902 2 ;
3. Szatmári Zoltán (főszerk.): Sport, életmód, egészség, Akadémiai Kiadó, Budapest 2009. ISBN: 978 963 05 8653 5 ;
4. Szikora Katalin (szerk.): Sport a 20. században, Testnevelési Egyetem, Budapest 2021. ISBN: 978 615 5196 22 5;

17.2. **Ajánlott irodalom:**

1. Borsi-Kálmán Béla: Az Aranycsapat és ami utána következik. Adalékok a Rákosi-korszak és a Kádár-rendszer történetéhez a futball tükrében, Kortárs Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 978 963 435 058 3;
2. Kocsis L. Mihály (szerk.): Fejezetek a magyar sport 20. századi történetéből. Kocsis Mihály testnevelő tanár élete és munkássága. , Pannónia Nyomda – Írott Szó Alapítvány, Budapest 2019. ISBN: 978 615 00 1554 5 ;
3. Kő András: Melbourne 1956, Nemzet Lap- és Könyvkiadó, Budapest 2006. ISBN: 963 86773 5 X;
4. L. Pap István (szerk.): Száz éve együtt. A Nemzeti Sport első évszázadának históriáskönyve, Ringier Kiadó, Budapest 2003. ISBN: 963 21254 6 0;
5. Takács Tibor: Büntetőterület. Futball és hatalom a szocialista korszakban, Jaffa Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978 963 475 076 5;

Budapest, 2024

Dr. Szerencsés Károly, Történelemtudomány
habilitált doktora, Tanszékvezető, egyetemi
docens